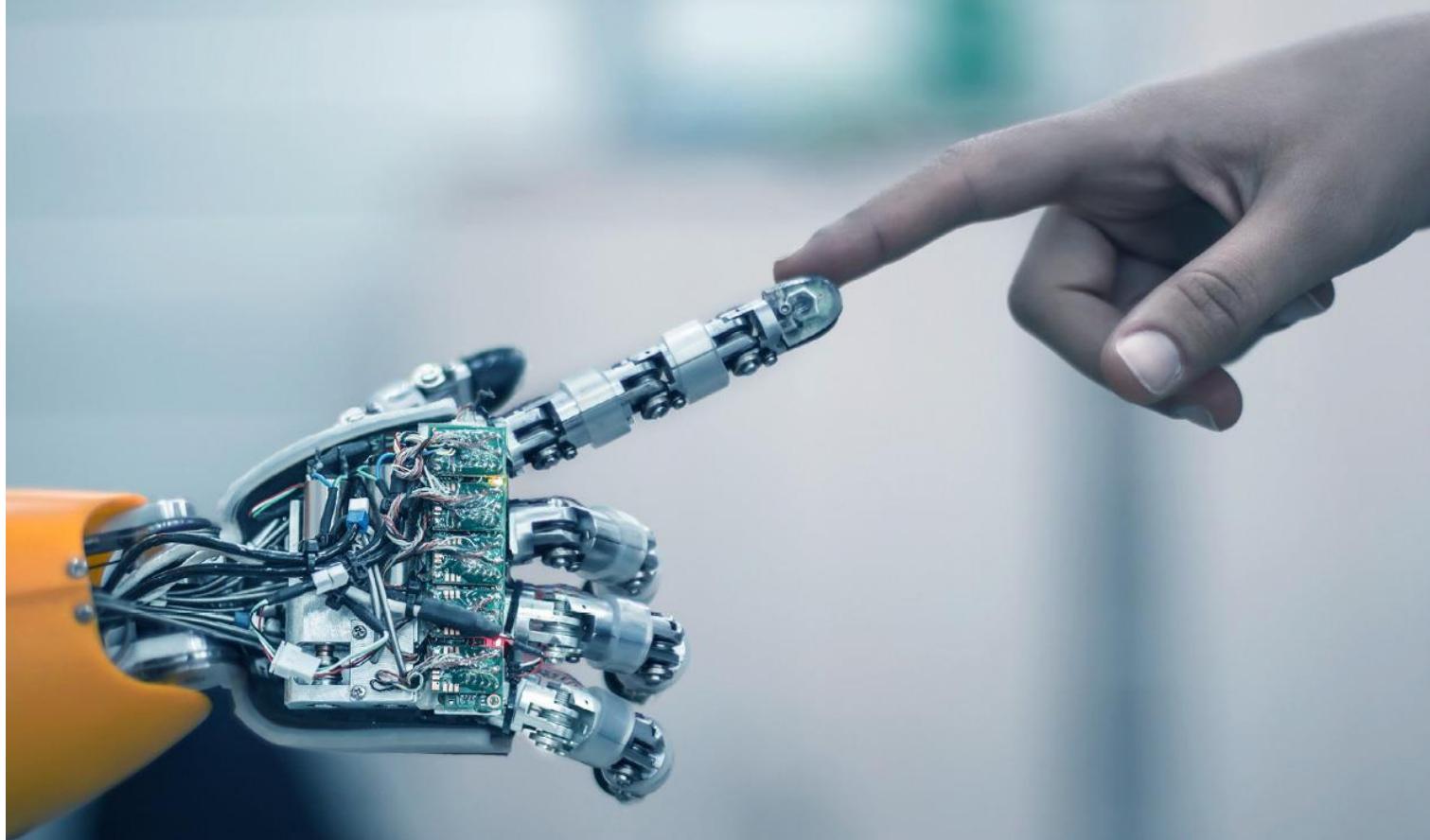

FJERDE KVARTAL 2016

Det umulige løses
av utrolige mennesker

HÅND I HÅND MED DE UTROLIGE

SpareBank **1**
SR-BANK

Kvartalsregnskap 4. kvartal 2016

Hovedtall.....	3
Styrets beretning	4
Resultatregnskap.....	15
Balanse	16
Endring i egenkapital	17
Kontantstrømoppstilling	18
Noter til regnskapet	19-30
Note 1 Regnskapsprinsipper.....	19
Note 2 Resultatførte nedskrivninger på utlån og garantier	19
Note 3 Balanseførte nedskrivninger på utlån og garantier	20
Note 4 Misligholdte og tapsutsatte engasjement.....	20
Note 5 Andre eiendeler.....	20
Note 6 Annen gjeld, garantier og andre forpliktelser	21
Note 7 Innskudd fra kunder fordelt på sektorer og næringer	21
Note 8 Utlån til kunder fordelt på sektorer og næringer	22
Note 9 Kapitaldekning	22
Note 10 Finansielle derivater.....	24
Note 11 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital	24
Note 12 Segmentrapportering	25
Note 13 Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	27
Note 14 Pensjon	27
Note 15 Salg av utlån	28
Note 16 Likviditetsrisiko	28
Note 17 Opplysning om virkelig verdi.....	28
Note 18 Hendelser etter balansedagen	30
Resultat fra kvartalsregnskapene.....	31
Kontaktinformasjon og finanskalender 2017.....	33

Hovedtall SpareBank 1 SR-Bank konsern

Resultatsammendrag	01.01.16 - 31.12.16		01.01.15 - 31.12.15		
	mill kr	%	mill kr	%	
Netto renteinntekter	2.871	1,48	2.593	1,42	
Netto provisjons- og andre inntekter	1.443	0,74	1.532	0,84	
Netto inntekter fra finansielle investeringer	654	0,34	304	0,17	
Sum netto inntekter	4.968	2,56	4.429	2,42	
Sum driftskostnader	2.032	1,05	1.863	1,02	
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	2.936	1,51	2.566	1,40	
Nedskrivninger på utlån og garantier	778	0,40	420	0,23	
Driftsresultat før skatt	2.158	1,11	2.146	1,17	
Skattekostnad	403	0,21	400	0,22	
Resultat etter skatt	1.755	0,90	1.746	0,96	
	31.12.16		31.12.15		
Lønnsomhet					
Egenkapitalavkastning ¹⁾	10,0 %		10,8 %		
Kostnadsprosent ²⁾	40,9 %		42,1 %		
Gjennomsnittlig rentemargin ³⁾	1,48 %		1,42 %		
Balansetall					
Brutto utlån til kunder	157.638		155.190		
Brutto utlån til kunder inkludert SB1 Bolig- og Næringskreditt	182.332		183.896		
Utlånsvekst (brutto) siste 12 måneder ⁴⁾	1,6 %		9,6 %		
Utlånsvekst inkludert SB1 Bolig- og Næringskreditt	-0,9 %		5,4 %		
Innskudd fra kunder	85.914		89.444		
Innskuddsvekst siste 12 måneder	-3,9 %		9,8 %		
Forvaltningskapital	193.408		192.049		
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	194.264		182.768		
Nedskrivninger på utlån og mislighold					
Nedskrivning i prosent av utlån	0,50 %		0,28 %		
Nedskrivning i prosent av utlån, inkludert utlån SB1 Bolig- og Næringskreditt	0,42 %		0,23 %		
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,68 %		0,55 %		
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån, inkludert utlån SB1 Bolig- og Næringskreditt	0,59 %		0,46 %		
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,72 %		0,35 %		
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån, inkludert utlån SB1 Bolig- og Næringskreditt	0,62 %		0,30 %		
Soliditet					
Ren kjernekapitaldekning	14,7 %		13,3 %		
Kjernekapitaldekning	15,6 %		14,2 %		
Kapitaldekning	17,5 %		16,7 %		
Kjernekapital	18.227		16.882		
Risikovektet balanse	116.651		119.124		
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,3 %		6,3 %		
Likviditet					
Likviditetsdekning (LCR) ⁵⁾	174 %		128 %		
Innskuddsdekning	54,5 %		57,6 %		
Kontor og bemanning					
Antall kontor	36		49		
Antall årsverk ved utgangen av perioden	1.127		1.161		
Antall årsverk inkl vikarer ved utgangen av perioden	1.172		1.190		
SpareBank 1 SR-Bank aksjen	31.12.16	31.12.15	31.12.14	31.12.13	31.12.12
Børskurs	60,75	39,30	52,50	60,25	37,20
Børsverdi (millioner kroner)	15.537	10.051	13.427	15.409	9.514
Bokført egenkapital pr aksje (inkludert utbytte) (konsern)	71,54	66,14	60,28	55,00	49,48
Resultat pr aksje, i kr	6,87	6,83	8,20	7,28	5,33
Utbetalt utbytte pr aksje	2,25	1,50	2,00	1,60	1,50
Pris / Resultat pr aksje	8,84	5,75	6,40	8,28	6,98
Pris / Bokført egenkapital	0,85	0,59	0,87	1,10	0,75
Effektiv avkastning ⁶⁾	58,4 %	-21,3 %	-10,2 %	66,0 %	-4,9 %

¹⁾ Ordinært resultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

²⁾ Sum driftskostnader i prosent av sum driftsinntekter

³⁾ Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

⁴⁾ Høy utlånsvekst i 2015 skyldes tilbakekjøp av lån fra SpareBank 1 Boligkreditt AS

⁵⁾ Likvide aktiv a dividert på netto likviditetsutgang i et 30 dagers alvorlig stressscenario

⁶⁾ Prosentvis endring i børskurs siste periode, inkludert utbetalt aksjeutbytte

Et godt resultat i et krevende år

4. kvartal 2016

- Resultat før skatt: 525 mill kroner (477 mill kroner)
 - Resultat etter skatt: 429 mill kroner (442 mill kroner)
 - Egenkapitalavkastning etter skatt: 9,5 % (10,6 %)
 - Resultat pr aksje: 1,68 kroner (1,73 kroner)
 - Netto renteinntekter: 733 mill kroner (678 mill kroner)
 - Netto provisjons- og andre inntekter: 355 mill kroner (372 mill kroner)
 - Netto inntekter fra finansielle investeringer: 139 mill kroner (-13 mill kroner)
 - Driftskostnader: 540 mill kroner (368 mill kroner)
 - Nedskrivning på utlån: 162 mill kroner (192 mill kroner)
- (4. kvartal 2015 i parentes)

Foreløpig årsresultat 2016

- Resultat før skatt: 2.158 mill kroner (2.146 mill kroner)
 - Resultat etter skatt: 1.755 mill kroner (1.746 mill kroner)
 - Egenkapitalavkastning etter skatt: 10,0 % (10,8 %)
 - Resultat pr aksje: 6,87 kroner (6,83 kroner)
 - Netto renteinntekter: 2.871 mill kroner (2.593 mill kroner)
 - Netto provisjons- og andre inntekter: 1.443 mill kroner (1.532 mill kroner)
 - Netto inntekter fra finansielle investeringer: 654 mill kroner (304 mill kroner)
 - Driftskostnader: 2.032 mill kroner (1.863 mill kroner)
 - Nedskrivning på utlån: 778 mill kroner (420 mill kroner)
 - Samlet utlånsvekst siste 12 måneder: -0,9 % (5,4 %)
 - Innskuddsvekst siste 12 måneder: -3,9 % (9,8 %)
 - Ren kjernekapitaldekning: 14,7 % (13,3 %)
 - Kjernekapitaldekning: 15,6 % (14,2 %)
 - Styret foreslår et utbytte på 2,25 kroner (1,50 kroner)
- (Pr 31. desember 2015 i parentes)

Resultat 4. kvartal 2016

Konsernets resultat før skatt ble 525 mill kroner (477 mill kroner), en reduksjon på 135 mill kroner fra 3. kvartal 2016. Egenkapitalavkastningen etter skatt for kvartalet ble 9,5 % (10,6 %) mot 12,2 % i 3. kvartal 2016. Kvartalet var preget av økte netto renteinntekter og provisjonsinntekter, mens reduserte inntekter fra finansielle investeringer og økte driftskostnader, bidro til redusert resultat isolert for kvartalet sammenlignet med 3. kvartal 2016. Tapsnedskrivningene var stabile og ble 162 mill kroner i 4. kvartal 2016, en økning med 1 mill kroner fra forrige kvartal.

Netto renteinntekter økte til 733 mill kroner (678 mill kroner) fra 729 mill kroner i 3. kvartal 2016.

Gjennomsnittlig rentemargin (netto renteinntekter i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital) ble 1,50 % i 4. kvartal 2016 (1,40 %) mot 1,48 % i 3. kvartal 2016.

Netto provisjons- og andre inntekter ble 355 mill kroner (372 mill kroner) mot 347 mill kroner i 3. kvartal 2016. Provisjonsinntektene fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt ble 30 mill kroner (53 mill kroner), en reduksjon på 5 mill kroner fra 3. kvartal 2016. Andre provisjonsinntekter økte med 13 mill kroner (4,2 %) fra forrige kvartal, hovedsakelig grunnet økte tilretteleggingsinntekter og kundehonorarer, samt økt garantiprovisjon.

Netto inntekter fra finansielle investeringer ble 139 mill kroner (-13 mill kroner) mot 231 mill kroner i 3.

kvartal 2016. Kursgevinst på finansielle instrumenter ble redusert med 85 mill kroner fra 3. kvartal til 4. kvartal 2016, hvor 3. kvartal blant annet var positivt påvirket av 24 mill kroner relatert til tidligere eierpost i Nets AS. Inntekter fra eierinteresser ble redusert med 12 mill kroner fra forrige kvartal, og skyldes hovedsakelig lavere resultatandel fra SpareBank 1 Boligkreditt.

Driftskostnadene ble 540 mill kroner (368 mill kroner), en økning på 54 mill kroner fra 3. kvartal 2016. Personalkostnadene økte med 11 mill kroner, blant annet på grunn av avsetning til finansskatt på avsatt feriepenger og bonus som skal utbetales i 2017, samt økt bonusavsetning. Øvrige kostnader økte med 43 mill kroner. Høyere aktivitet i kvartalet har medført økning i både markedsføringskostnader, IT kostnader samt generelle administrasjonskostnader. I tillegg økte andre driftskostnader med 6 mill kroner som følge av terminerings- og fraflyttingskostnader knyttet til avvikling av bankkontor i løpet av 4. kvartal 2016.

Økte personalkostnader fra 4. kvartal 2015 skyldes at kostnadene i 4. kvartal 2015 var påvirket av en engangs kostnadsreduksjon (curtailment) på 163 mill kroner i forbindelse med overgang til innskuddspensjon for alle ansatte. Eksklusiv curtailment i 4. kvartal 2015, har de kvartalsvise driftskostnadene økt med 9 mill kroner (1,7 %) fra 4. kvartal 2015 til 4. kvartal 2016.

Nedskrivning på utlån ble 162 mill kroner (192 mill kroner) mot 161 mill kroner i 3. kvartal 2016. Gruppevise nedskrivninger økte med 20 mill kroner i 4. kvartal 2016. Det er fremdeles usikkerhet knyttet til utviklingen i konsernets markedsområde, spesielt innenfor oljerelatert virksomhet. Dette ga grunnlag for økte gruppevise nedskrivninger også i 4. kvartal 2016.

Foreløpig årsresultat 2016

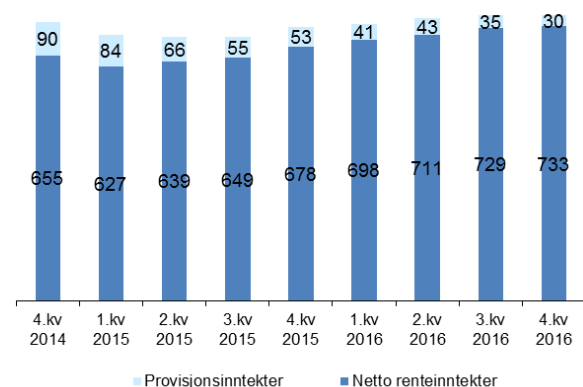
Konsernets resultat før skatt ble 2.158 mill kroner (2.146 mill kroner) i 2016, en økning med 12 mill kroner fra 2015. Egenkapitalavkastningen for året ble 10,0 % (10,8 %) mens kostnadsprosenten ble redusert til 40,9 % i 2016 fra 42,1 % i 2015.

Foreløpig årsresultat for 2016 var vesentlig påvirket av nedskrivninger på utlån som økte med 358 mill kroner i 2016. Konsernets resultat før nedskrivninger på utlån ble 2.936 mill kroner (2.566 mill kroner), en økning på 370 mill kroner. Det solide resultatet kom som følge av en god underliggende bankdrift og økt effektivitet i konsernet. Dette medførte både økte renteinntekter og økte inntekter fra finansielle investeringer samt redusert kostnadsprosent.

Netto renteinntekter

Konsernets netto renteinntekter i 2016 ble 2.871 mill kroner (2.593 mill kroner). Netto renteinntekter må sees i sammenheng med provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Provisjonsinntektene fra disse selskapene beløp seg til 149 mill kroner (258 mill kroner) i 2016. Netto renteinntekter og provisjonsinntekter økte med totalt 169 mill kroner sammenlignet med 2015. Økningen kom som følge av at det er foretatt reprising og bedret risikoprising på store deler av porteføljen i bedriftsmarkedet.

Fig. 1 Renteinntekter

Gjennomsnittlig rentemargin økte til 1,48 % i 2016 mot 1,42 % i 2015.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter utgjorde 1.443 mill kroner (1.532 mill kroner) i 2016. Reduksjonen på 89 mill kroner fra året før skyldes blant annet reduserte provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt med 109 mill kroner, hovedsakelig som følge av at konsernet i løpet av 2016 har kjøpt tilbake utlån fra kredittforetaket med til sammen 4 mrd kroner.

Inntekter fra eiendomsmebling ble 348 mill kroner i 2016, en reduksjon på 35 mill kroner fra 2015 grunnet lavere aktivitet i boligmarked i Stavangerregionen. Inntektene var svakest i 1. kvartal 2016, og hele inntektsreduksjonen kan relateres til dette kvartalet. Utover våren 2016 økte inntektene og for perioden 2. kvartal til 4. kvartal 2016 ble sum inntekter 279 mill kroner, tilsvarende som i samme periode i 2015.

Inntekter opptjent i SpareBank 1 Regnskapshuset SR økte fra 35 mill kroner i 2015 til 81 mill kroner i 2016. Selskapet ble etablert i 1. kvartal 2015 og økte

inntekter skyldes oppkjøp av flere regnskapskontorer i løpet av 2015.

Øvrige provisjonsinntekter økte med 1,1 % i 2016, hvor både tilretteleggingshonorarer samt inntekter fra betalingsformidling og forsikring bidro positivt.

Netto inntekter fra finansielle investeringer

Netto inntekter fra finansielle investeringer utgjorde 654 mill kroner (304 mill kroner) i 2016. Utbytte utgjorde 110 mill kroner (17 mill kroner), og inkluderte 94 mill kroner i mottatt kontantvederlag i 2. kvartal 2016 vedrørende salg av Visa Europe Ltd til Visa Inc. For mer informasjon om dette, se note 17.

Inntekter fra eierinteresser ble redusert med 38 mill kroner fra 422 mill kroner i 2015 til 384 mill kroner i 2016.

Tabell 1, Resultatandeler

Resultatandel etter skatt pr	31.12.16	31.12.15
SpareBank 1 Gruppen	318	251
SpareBank 1 Boligkreditt	-14	91
SpareBank 1 Næringskreditt	22	24
BN Bank	61	29
SpareBank 1 Kredittkort	23	20
SpareBank 1 Mobilbetaling AS	-29	-
Øvrige	3	7
Sum inntekter fra eierinteresser	384	422

Resultatandel etter skatt fra SpareBank 1 Gruppen økte med 67 mill kroner fra samme periode i fjor, som følge av bedret resultat fra både skadeforsikring og livselskapet. Underliggende drift i øvrige selskap i SpareBank 1 Gruppen var stabilt god.

Resultatandelen etter skatt fra SpareBank 1 Boligkreditt ble redusert med 105 mill kroner fra samme periode i fjor. Lavere resultatandel skyldes primært at effekt av basisswapper ble redusert fra 2015 til 2016. Konsernets andel av basisswapp-effektene ble redusert med 144 mill kroner fra 94 mill kroner i 2015 til -50 mill kroner i 2016.

Resultatandelen etter skatt fra BN Bank økte med 32 mill kroner i 2016. Dette skyldes en kombinasjon av inntektsføring av gevinst knyttet til Visa-salg samt godt underliggende driftsresultat.

Negativ resultatandel på 29 mill kroner fra SpareBank 1 Mobilbetaling er knyttet til konsernets satsing på mCASH, som er SpareBank 1-alliansens mobile betalingsløsning.

Netto inntekter fra finansielle instrumenter ble 160 mill kroner (kurstap 135 mill kroner) i 2016, hvor

kursgevinst på verdipapirer utgjorde 53 mill kroner (kurstap 224 mill kroner), mens kursgevinst fra rente- og valutahandel utgjorde 107 mill kroner (89 mill kroner).

Kursgevinst på verdipapirer på 53 mill kroner (kurstap 224 mill kroner) skyldes kombinasjon av kurstap på 156 mill kroner fra renteporteføljen som ble motvirket av positive effekter fra sikringsinstrumenter på til sammen 158 mill kroner, samt kursgevinst på 51 mill kroner fra porteføljen av aksjer og egenkapitalbevis. Av kurstapet på renteporteføljen kom 29 mill kroner fra konsernets tradingportefølje, mens 127 mill kroner kan knyttes til konsernets likviditetsportefølje. Kurstapet fra renteporteføljen kom i stor grad som følge av nedgang knyttet til verdivurdering av obligasjoner med fortrinnsrett holdt som likviditetsreserve, og verdivurdering av høyrenteobligasjoner i bankens tradingportefølje.

Av kursgevinst på 51 mill kroner (kurstap 40 mill kroner) fra porteføljen av aksjer og egenkapitalbevis, utgjorde etterbetaling av gevinst ved salg av aksjer i Nets i 2014 24 mill kroner, mens investeringene i Sandnes Sparebank og Sparebanken Hedmark ga en verdøkning i 2016 på henholdsvis 18 mill kroner og 19 mill kroner.

Driftskostnader

Konsernets driftskostnader ble 2.032 mill kroner i 2016, en økning på 169 mill kroner (9,1 %) fra 2015. Personalkostnadene økte med 221 mill kroner (23,4 %) til 1.166 mill kroner, mens de øvrige kostnadene ble redusert med 52 mill kroner (-5,7 %) til 866 mill kroner.

I 2015 ble personalkostnadene redusert med 226 mill kroner på grunn av en engangs kostnadsreduksjon (curtailment) i forbindelse med overgang til innskuddspensjon for alle ansatte. Eksklusiv denne kostnadsreduksjonen samt omstillingskostnader i 2015 på 28 mill kroner, økte personalkostnadene med 22 mill kroner (1,9 %) i 2016. Som en følge av økt selvbetjeningsgrad blant konsernets kunder samt mer effektiv drift, ble antall årsverk i konsernet redusert med 18 årsverk siste 12 måneder. Det ble 38 færre årsverk i morbanken, mens datterselskapene i samme periode økte antallet med 20 årsverk, hovedsakelig grunnet satsing på SpareBank 1 Regnskapshuset SR.

Av reduksjon i øvrige kostnader med 52 mill kroner, kom 12 mill kroner i reduserte kostnader i EiendomsMegler 1 som følge av lavere aktivitet i boligmarked i Stavangerregionen. Forøvrig har et

sterkt kostnadsfokus i konsernet medført reduserte kostnader innenfor de fleste områder det siste året.

Konsernets normaliserte totale kostnadsreduksjon på videreført virksomhet var 57 mill kroner (-3,5 %). Konsernet arbeider kontinuerlig med effektivisering for å holde kostnadene på et tilfredsstillende lavt nivå, samtidig som satsing på ytterligere teknologisk utvikling blir prioritert. Kostnadsprosent for konsernet, målt som kostnader i prosent av inntekter, ble 40,9 % (42,1 %) i 2016.

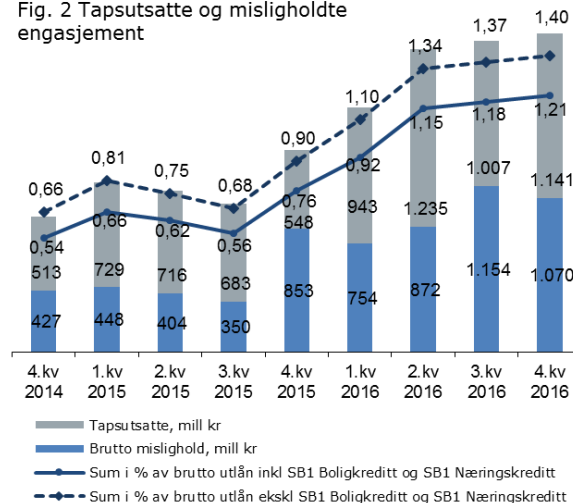
I 2017 er det forventet at personalkostnadene vil øke med om lag 30 mill kroner etter skatt som følge av at det innføres en finansskatt på lønn på 5 %. Mens den generelle skattesatsen fra 2017 reduseres fra 25 % til 24 %, opprettholder finansbransjen også 25 % skattesats i 2017.

Nedskrivning på utlån og mislighold

Konsernet resultatførte netto nedskrivninger på utlån med 778 mill kroner (420 mill kroner) i 2016. Dette tilsvarte nedskrivning i prosent av brutto utlån på 0,50 (0,28). Inkludert utlån solgt til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt, tilsvarte nedskrivning i prosent av brutto utlån 0,42 (0,23). Økt nedskrivning på utlån i 2016 gjaldt i stor grad nedskrivninger knyttet til enkeltengasjement innenfor oljerelatert virksomhet, samt økte gruppevise nedskrivninger med 158 mill kroner (140 mill kroner). Grunnlaget for økningen i gruppevise nedskrivninger er fortsatt usikkerhet knyttet til lav oljepris samt rådende markedsforhold og forventet utvikling av lokale og nasjonale økonomiske makrofaktorer. Tett oppfølging av kunder og forebyggende arbeid er fortsatt viktige virkemidler for å opprettholde den gode kredittkvaliteten i konsernets utlånsportefølje for å kunne redusere fremtidige tap.

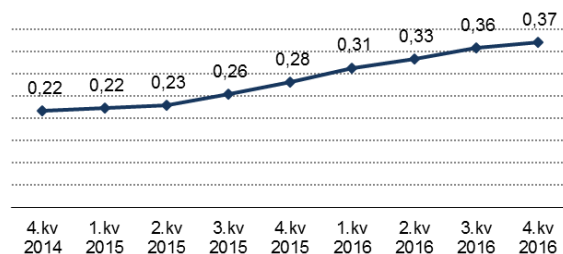
Brutto misligholdte engasjement utgjorde 1.070 mill kroner (853 mill kroner) ved utgangen av 2016. Dette tilsvarte 0,68 % (0,55 %) av brutto utlån, og 0,59 % (0,46 %) inkludert utlån solgt til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt. Tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjement utgjorde 1.141 mill kroner (548 mill kroner). Dette tilsvarte 0,72 % av brutto utlån (0,35 %), og 0,62 % (0,30 %) inkludert utlån solgt til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt. Summen av misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjorde 2.211 mill kroner (1.401 mill kroner) ved utgangen av 2016. Målt som andel av brutto utlån ga dette en økning siste 12 måneder fra 0,90 % til 1,40 %, og en økning fra 0,76 % til 1,21 % inkludert utlån solgt til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt.

Fig. 2 Tapsutsatte og misligholdte engasjement

Avsetningsgrad, målt som individuelle nedskrivninger i prosent av henholdsvis misligholdte og tapsutsatte engasjement, var 26 % (12 %) og 28 % (40 %) ved utgangen av 2016. Avsetningsgraden vil variere over tid, avhengig av verdivurderingen som er knyttet til engasjementenes sikkerhetsmasse. I løpet av de siste 12 måneder er gruppevise nedskrivninger økt med til sammen 158 mill kroner, og avsetningsgraden målt som gruppevise nedskrivninger i prosent av brutto utlån, inkludert volum solgt til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt, er økt til 0,37 % (0,28 %) ved utgangen av 2016.

Fig. 3 Gruppevise nedskrivninger i % av brutto utlån inkl volum solgt til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt

IFRS 9 «Finansielle instrumenter» skal erstatte dagens IAS 39 «Finansielle instrumenter, innregning og måling» fra 1.1.2018. Dette vil blant annet påvirke måten konsernet skal vurdere behovet for tapsnedskrivninger på. Etter dagens regler under IAS 39 skal nedskrivninger for tap bare finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene derimot innregnes basert på forventet kreditttap (ECL). SpareBank 1 SR-Bank har det siste året jobbet med modellverk og tilpasninger til nytt regelverk. Arbeidet vil fortsette gjennom 2017. Basert på en foreløpig gjennomgang forventes det ikke

vesentlige effekter knyttet til overgang til IFRS 9. Effekten på kapitaldekningen vil i følge våre foreløpige beregninger være begrenset eller ikke-eksisterende som følge av fradragsbestemmelsene knyttet til regulatorisk forventet tap, da konsernets samlede nedskrivninger er lavere enn disse. Med bakgrunn i dette ser derfor ikke SpareBank 1 SR-Bank behov for en 5-årig implementeringsperiode slik kapitaldekningsregelverket åpner for.

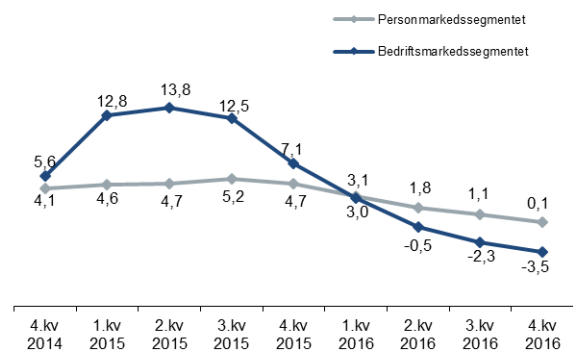
For nærmere informasjon om implementering av IFRS 9 vises det til note 1 i kvartalsregnskapet og til egen note som vil bli publisert i årsregnskapet til SpareBank 1 SR-Bank for 2016.

Utlån til og innskudd fra kunder

Brutto utlån utgjorde 157,6 mrd kroner (155,2 mrd kroner) ved utgangen av 2016. Inkludert utlån på totalt 24,7 mrd kroner (28,7 mrd kroner) solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt, utgjorde brutto utlån 182,3 mrd kroner (183,9 mrd kroner) ved utgangen av 2016. Brutto utlånsvekst siste 12 måneder var -0,9 % (5,4 %), hvor effekt av valutakursendringer utgjorde -0,5 mrd kroner (-0,2 %).

Utlån til personmarkedet utgjorde 63,0 % (62,8 %) av totale utlån (inkludert utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt) ved utgangen 2016.

Fig. 4 Utlånsvekst % (12 mnd)

Konsernets samlede utlånseksponering på 182,3 mrd kroner (183,9 mrd kroner) hadde en overvekt av engasjementer med misligholdssannsynlighet lavere enn 0,5 %. Disse engasjementene utgjorde 60,5 % (59,0 %) av porteføljen. Den totale utlånsporteføljen

¹ Mellomregningsrenter for Personmarkedsdivisjonen og Bedriftsmarkeddivisjonen fastsettes med basis i en forventet observerbar markedsrente (NIBOR) med tillegg for forventede merkostnader knyttet til konsernets langsiktige finansiering (kredittpremie). Avvik mellom konsernets faktiske

bestod hovedsakelig av engasjementer på mindre enn 10 mill kroner. Disse utgjorde 69,1 % (68,1 %) av utlånseksponeringen, og 98,6 % (98,6 %) av antall kunder. En andel på 17,9 % (18,7 %) av den totale utlånseksponeringen var mot kunder som hadde engasjementer over 100 mill kroner.

Innskudd fra kunder ble redusert med -3,9 % (+9,8 %) i 2016 til 85,9 mrd kroner (89,4 mrd kroner). Lavere innskudd kom som en følge av at større innskudd fra institusjonelle kunder holdt som en del av likviditetsporteføljen har blitt erstattet av andre instrumenter for å sikre konsernets likviditet. Innskudd fra bedriftsmarkedet og offentlig sektor utgjorde 50,1 % (52,9 %) av konsernets kundeinnskudd ved utgangen av 2016.

Innskuddsdekningen, målt som innskudd i andel av brutto utlån, var 54,5 % (57,6 %) ved utgangen av 2016.

I tillegg til ordinære kundeinnskudd, har også konsernet kapital til forvaltning i alternative investeringsprodukter. Disse utgjorde 17,4 mrd kroner (17,1 mrd kroner) ved utgangen av 2016. Forvaltningen skjer hovedsakelig gjennom SR-Forvaltning AS og ODIN Forvaltning AS.

Forretningsområdene

Den finansielle styringen i SpareBank 1 SR-Bank er basert på ulike forretningsområder, som er definert ut fra distribusjonsform, produkter og kunder. Rapporteringsformatet tar utgangspunkt i eiendelens risiko og avkastningsprofil og er delt opp i personmarked (inkluderer selvstendig næringsdrivende og landbruk), bedriftsmarked, kapitalmarked og datterselskap av vesentlig betydning. I personmarkedsdivisjonens resultat og balanseposter er tall fra SR-Boligkreditt AS konsolidert inn.

Personmarkedsdivisjonen¹

Personmarkedsdivisjonens bidrag før nedskrivninger på utlån var i 2016 1.251 mill kroner (1.214 mill kroner). Resultatet ble 37 mill kroner høyere enn i 2015, og skyldes vekst i provisjonsinntekter eksklusiv provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt, samt reduserte kostnader. Gjennom hele året har det vært sterkt press på rentemarginen som følge av høy konkurranse og høyere risikopåslag i pengemarkedet.

finansieringskostnader og de anvendte mellomregningsrentene elimineres på konsernivå.

Provisjonsinntekter eksklusiv provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt økte med 3 % i 2016, hvor veksten var størst innen betalingsformidling. Provisjonsinntekter knyttet til forsikring og fondstjenester var på samme nivå som i 2015. Kostnadene i divisjonen ble redusert med 2,7 % i 2016. Antall ansatte i divisjonen ble redusert gjennom løpende omstillinger, og 13 mindre kontor ble slått sammen til større enheter i løpet av 2016.

Høyere arbeidsledighet og et svakere boligmarked i Rogaland og på Agder medførte lavere etterspørsel etter boliglån. Utlånsveksten siste 12 måneder var 0,2 % ved utgangen av 2016, mens 12 måneders innskuddsvekst var 1,8 %. Økt optimisme i næringslivet og stabil arbeidsledighet gir bedre utsikter for boligmarkedet og det forventes økt etterspørsel etter boliglån i 2017. Nedskrivninger på lån økte noe i 2016, men var fortsatt på et lavt nivå. Andelen misligholdte lån over 30 dager var 0,20 % (0,25 %) av totale utlån ved utgangen av 2016.

Kvaliteten i personmarkedsporteføljen vurderes som meget god med lav tapsrisiko. Andelen utlåns-eksponering (inkludert porteføljen i SpareBank 1 Boligkreditt og SR-Boligkreditt AS) innenfor 85 % belåningsgrad utgjorde 89,6 % (89,6 %) ved utgangen av 2016. IRB-risikovektene på boliglån var 22,3 % (22,8 %) ved utgangen av 2016, og reflekterte en solid og stabil portefølje.

Veksten i digitale kanaler fortsetter. I 2016 var det i snitt 3 millioner månedlige besøk i digitale kanaler mot 2,5 millioner i 2015. Antall digitale salg økte med 25 % i løpet av 2016, og det skjer nå flest salg av både sparekonti, fond og spareavtaler i digitale kanaler. Lansering av nye hjemmesider, bedre chat-løsninger, nettmøte, biometrisk ID samt flere produkter i digitale kanaler, vil fremover ytterligere forsterke den digitale trafikken.

Bedriftsmarkedsdivisjonen ^{1 2}

Bedriftsmarkedsdivisjonens bidrag før nedskrivninger på utlån ble 1.405 mill kroner (1.086 mill kroner) i 2016, 319 mill kroner høyere enn i 2015. Divisjonen har bedret risikoprisingen på store deler av bedriftsmarkedsdivisjonens portefølje, og dette har resultert i økte netto renteinntekter i 2016.

Det var lavere investeringsaktivitet i kundeporteføljen, og divisjonens utlån har i løpet av 2016 blitt redusert med 1,7 %. Korrigert for valutakurseffekter ble

divisjonens utlån redusert med 1,1 %. Divisjonens innskudd har blitt redusert med 2,6 % de siste 12 måneder.

Kvaliteten i bedriftsmarkedsporteføljen vurderes som god. Andel engasjement med misligholds-sannsynlighet lavere enn 2,5 % gjennom en full tapssyklus utgjorde 75,0 % (76,0 %) av porteføljen ved utgangen av 2016. Som følge av den svake makroøkonomiske situasjonen i regionen forventes det at andel engasjement med misligholds-sannsynlighet høyere enn 2,5 % vil fortsette å øke noe i tiden fremover. Porteføljen innen eiendomssektoren representerte konsernets største konsentrasjon mot en enkelt bransje og utgjorde 15,2 % (15,3 %) av samlet utlånseksponering inkludert personmarkeds-kunder. En vesentlig del av denne porteføljen var finansiering av næringseiendom for utleie. Denne porteføljen preges av langsiktige leiekontrakter og finansielt solide leietagere.

Det ble resultatført netto individuelle nedskrivninger på 510 mill kroner og 144 mill kroner i økte gruppevisse nedskrivninger i 2016, sammenlignet med 242 mill kroner i individuelle nedskrivninger og 130 mill kroner i gruppevisse nedskrivninger i 2015. Divisjonens ordinære resultat før skatt (etter tap) ble 37 mill kroner bedre enn på samme tid i 2015.

Balansert og lønnsom volumvekst, gode kunderelasjoner, og et godt utviklet produktspekter er prioriterte områder for divisjonen, sammen med tett oppfølging knyttet til utvikling av risiko i porteføljen.

Kapitalmarkedsdivisjonen ²

Verdipapirvirksomheten er organisert under merkenavnet SR-Bank Markets og omfatter kunde- og egenhandel med renter, valuta og aksjer, analyse og Corporate Finance-tjenester.

SR-Bank Markets' driftsresultat før skatt ble 48 mill kroner i 2016, en økning på 46 mill kroner fra 2015. Inntektene som genereres blir inntektsført i de forretningsområder hvor kundene ligger, primært i bedriftsmarkedsdivisjonen.

Før allokering av kundeinntekter til øvrige forretningsområder, oppnådde SR-Bank Markets driftsinntekter på 175 mill kroner i 2016. Dette var en økning på 64 mill kroner fra 2015, og skyldes hovedsakelig et lavere verdifall på bankens obligasjonsportefølje enn i 2015, samt høyere inntekt

² Kapitalmarkedsdivisjonen betjener kunder i hele konsernet, og kundeinntektene inntektsføres i sin helhet i det forretningsområdet som kunden tilhører.

innenfor corporate finance. Resultat før skatt og før allokering av kundeinntekter ble 94 mill kroner i 2016, en økning på 63 mill kroner fra 2015.

Størstedelen av inntektene kom fra kundehandel med rente- og valutainstrumenter. Inntekter fra omsetning av aksjer og obligasjoner har vært relativt stabile sammenlignet med 2015.

Datterselskap

EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS

Selskapet oppnådde et resultat før skatt i 2016 på 16,2 mill kroner (29,6 mill kroner). Redusert resultat i 2016 gjenspeiler situasjonen i boligmarkedet i Stavangerregionen, med betydelig redusert antall omsetninger, spesielt i 1. kvartal 2016. Det ble iverksatt kostnadsreducerende programmer som ga god effekt fra 2. kvartal 2016. Resultatet samlet for 2. til 4. kvartal 2016 ble 4,1 mill kroner bedre enn samme periode i 2015.

I 2016 ble det formidlet 6.042 (6.551) eiendommer til en samlet verdi på nær 19 mrd kroner. Tilgangen på nye oppdrag har vært tilfredsstillende ut fra markedssituasjonen, men var totalt ca 11 % lavere enn i 2015.

Det har vært, og er fremdeles, betydelige forskjeller i de regionale markedene både med hensyn til prisutvikling og omsetningstider. I Bergen var boligmarkedet fremdeles godt, med omsetningstider på i overkant av 20 dager og en prisstigning siste 12 måneder på 4,9 %. I Stavangerregionen har boligmarkedet i 2016 vært preget av fortsatt nedbemanning og redusert aktivitetsnivå innenfor oljebransjen. Boligprisene falt 2,6 % siste 12 måneder. Omsetningstiden for brukte boliger i Stavangerregionen er nå over 70 dager. I Kristiansand er boligmarkedet stabilt godt, og prisene økte med 4,3 % siste 12 måneder. Omsetningstiden er nå ca 100 dager.

Totalmarkedet er redusert i alle fire fylker som selskapet opererer i. I forhold til 2015 er antall formidlinger av brukte boliger og fritidshus redusert med ca 4,9 % i 2016. Nedgangen er størst i Rogaland med 9,8 %.

Tilbudet av nye boliger er godt, men omsetningen i Rogaland er fortsatt preget av nedgangen i oljesektoren. I Kristiansand og Bergen er salget av nye boliger jevnt godt. Markedet for nye boliger har bedret seg i siste halvår 2016, og denne utviklingen ventes å fortsette i 2017.

Innenfor næringseiendom var tilgangen på lokaler både for utleie og salg god. Ledighetsgraden på kontorlokaler har i Stavangerregionen økt betydelig det siste året, og stadig flere leietakere søker nye lokaler tilpasset forventet aktivitetsnivå framover. I Bergen er aktiviteten fremdeles god innenfor både utleie og salg av næringseiendom, og selskapet har etablert seg som en ledende aktør innenfor næringsmegling i Bergensområdet.

Selskapet forventer en noe økende aktivitet i boligmarkedet i vårt markedsområde i 2017. I Hordaland forventes det fortsatt høy aktivitet i markedet, mens boligmarkedet i Agder-fylkene forventes å være på samme stabile nivå. I Rogaland er det tegn som tyder på at aktiviteten vil ta seg noe opp i 2017, der antall omsetninger forventes å være høyere enn i 2016. Det forventes en bedring i prisutviklingen, med utflating av dagens prisnivå fram til våren 2017 da prisene igjen forventes å stige moderat.

SpareBank 1 SR-Finans AS

Selskapets hovedvirksomhet er leasingfinansiering til næringslivet og billån til personkunder. SpareBank 1 SR-Finans er det ledende leasingselskapet i Rogaland med en forvaltningskapital på 6,9 mrd kroner (6,9 mrd kroner).

Det ble i september 2016 besluttet en mor/datterfusjon mellom SpareBank 1 SR-Finans og SpareBank 1 SR-Bank. Fusjonen ble gjennomført 1. januar 2017.

SpareBank 1 SR-Finans oppnådde et resultat før tap på 176,3 mill kroner (190,1 mill kroner) i 2016. Netto renteinntekter ble redusert som følge av lavere utlånsaktivitet sammenlignet med 2015. Selskapet har opprettholdt en lav kostnadsprosent i 2016, og har et kontinuerlig fokus på effektivisering og digitalisering.

Netto tap i 2016 ble 91,9 mill kroner (39,7 mill kroner). Økningen i netto tap skyldes i stor grad individuelle tapsavsetning gjort på et fåtall av selskapets større leasingkunder. Basert på usikkerheten som har preget vårt markedsområde det siste året, ble gruppevis nedskrivninger økt med 9,1 mill kroner. Tapsavsetningene knyttet til den øvrige utlånsporteføljen vurderes å være på et akseptabelt nivå. Resultat før skatt utgjorde 84,4 mill kroner (150,4 mill kroner) i 2016.

Netto utlån ble redusert med 0,7 % siste 12 måneder, og var ved utgangen av 2016 på 6.853 mill kroner (6.903 mill kroner). I 2016 ble det etablert 6.642 nye

kontrakter (7.482 kontrakter) med et samlet volum på 2.388 mill kroner (2.444 mill kroner).

Vedvarende lav oljepris, kostnadskutt og nedbemanning har preget næringslivet i hele selskapets markedsområde siden 2015. Som følge av dette forventes noe lavere vekst innenfor leasingfinansiering til bedriftsmarkedet fremover. Enkelte bransjer som havbruk, landbruk og entreprenørbransjen har fremdeles et høyt aktivitetsnivå, og selskapet opplever høy etterspørsel fra disse bransjene. Lavere nybilsalg i 2016 både i Hordaland, Rogaland og på Agder har ført til noe lavere nysalg av billån til privatkunder dette året.

SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS

Selskapet ble etablert i 1. kvartal 2015 og har siden oppstarten vokst fra 0 til nærmere 85 mill kroner i omsetning. Selskapet har ved inngangen til 2017 seks kontor, fire i Rogaland og to i Bergen, samt mer enn 2.000 kunder. Det er i 2016 gjennomført ett oppkjøp av Regnskap Partner Bergen AS med ca 12 mill kroner i omsetning. Selskapet overtas med virkning fra 1. januar 2017.

Regnskapshuset har siden oppstart fått en solid markedsposisjon i Rogaland og Hordaland og opplever god tilførsel av nye kunder som ønsker bistand til moderne og effektiv regnskapsføring samtidig som det arbeides med å digitalisere dagens kundeportefølje. Det er investert betydelige midler i intern infrastruktur, som felles IT plattform og forretningssystem i tillegg til styrket fag- og systemopplæring av selskapets 86 medarbeidere. Kundene etterspør skybaserte tjenester og selskapet vil fremover tilby skreddersydde IT løsninger for kundene, uavhengig av bransje/størrelse.

SpareBank 1 Regnskapshuset SR oppnådde i 2016 et resultat før skatt på 1,6 mill kroner (0,6 mill kroner). I resultatet inngår avskrivninger av immaterielle eiendeler på 1,6 mill kroner (0,8 mill kroner).

SR-Forvaltning AS

SR-Forvaltning har konsesjon for aktiv forvaltning og verdipapirfondsforvaltning. Forvaltningsselskapet har tre verdipapirfond; SR-Utbytte, SR-Kombinasjon og SR-Rente, som ble lansert for godt og vel 3 år siden. Selskapet forvalter i tillegg diskresjonære porteføljer for SpareBank 1 SR-Bank's pensjonskasse, samt for eksterne kunder under diskresjonære mandat. Den eksterne kundebasen består av pensjonskasser, offentlige og private virksomheter samt formuende privatpersoner. Selskapet har siden oppstarten i 1999

gitt god langsiktig risikojustert avkastning for sine kunder, både absolutt og relativt.

Resultat før skatt for 2016 ble 28,1 mill kroner (35,9 mill kroner). Redusert resultat i 2016 skyldes hovedsakelig reverserte pensjonskostnader (curtailment) ført i 2015.

For året 2016 gav aksjefondet SR-Utbytte 9,84 % avkastning, som er 1,61 % bedre enn respektive referanse indeks. Rentefondet SR-Rente gav en avkastning på 1,82 % (referanse 0,53 %), og kombinasjonsfondet SR-Kombinasjon gav 5,86 % (referanse 4,48 %).

SR-Forvaltnings investeringsfilosofi er langsiktig og verdiorientert. Selskapets investeringer skjer hovedsakelig i selskaper der aksjekursen er lav i forhold til bokførte verdier og inntjening, og som betaler solide utbytter.

SR-Boligkreditt AS

SR-Boligkreditt er et heleid datterselskap som ble etablert i 2. kvartal 2015. Selskapets formål er å kjøpe boliglån av SpareBank 1 SR-Bank og finansierer dette ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Gjennom SR-Boligkreditt kan SpareBank 1 SR-Bank diversifisere og optimalisere sin funding. Moody's har gitt sin beste rating, Aaa til SR-Boligkreditt.

Ved utgangen av 2016 har selskapet utstedt obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) pålydende 26,9 mrd kroner. SR-Boligkreditt har ved utgangen av 2016 kjøpt lån for 29,4 mrd kroner (9,9 mrd kroner) av SpareBank 1 SR-Bank.

SR-Boligkreditt oppnådde i 2016 netto renteinntekter på 169,3 mill kroner (50,3 mill kroner), og et resultat før skatt på 113,1 mill kroner (39,3 mill kroner). Netto renteinntekter økte primært som følge av økning i boliglån kjøpt av SpareBank 1 SR-Bank, og økning i netto renteinntekter må derfor sees i sammenheng med utvikling av netto renteinntekter i personmarkedsdivisjonen.

Tilknyttede selskap

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansen er Norges nest største finansgruppering, og er et bank- og produktsamarbeid der SpareBank 1-bankene i Norge samarbeider slik at bankene forblir sterke og selvstendige. Hensikten med alliansesamarbeidet er å anskaffe og levere konkurransedyktige, finansielle tjenester og produkter, samt å ta ut stordriftsfordeler i form av

lavere kostnader og/eller høyere kvalitet. Alliansesamarbeidet drives gjennom eierskap og deltakelse i SpareBank 1 Banksamarbeidet DA, mens utvikling og drift av produktselskaper er organisert gjennom bankenes eierskap i holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS.

SpareBank 1 Gruppen AS

SpareBank 1 Gruppen eier 100 % av aksjene i SpareBank 1 Forsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS, ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Medlemskort AS, SpareBank 1 Gruppen Finans AS og Conecto AS. SpareBank 1 SR-Bank sin eierandel i SpareBank 1 Gruppen var ved utgangen av 2016 uendret på 19,5 %.

SpareBank 1 Gruppen oppnådde i 2016 et resultat før skatt på 2.019 mill kroner (1.287 mill kroner). Økt resultat i 2016 skyldes i hovedsak resultatforbedring fra skadeforsikring på grunn av redusert omfang av naturskader i 2016, samt økt bidrag i livselskapet som følge av bedring av både renteresultatet samt bedre finansavkastning i selskapsporteføljen. Underliggende drift i øvrige selskap i SpareBank 1 Gruppen var stabilt god.

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA er ansvarlig for samarbeidsprosesser og leveranse av tjenester til SpareBank 1-alliansen og utvikler og leverer blant annet felles IT/mobilløsninger, merkevare- og markedsføringskonsepter, forretningskonsepter, produkter og tjenester, kompetanse, analyser, prosesser, beste-praksis-løsninger og innkjøp. SpareBank 1 SR-Bank sin eierandel i SpareBank 1 Banksamarbeidet var ved utgangen av 2016 på 17,7 %.

SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt har konsesjoner som kredittforetak og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i henholdsvis boliglåns- og næringseiendomsporteføljer kjøpt av eierbankene. Selskapene eies av banker i SpareBank 1-alliansen og bidrar til å sikre eierbankene tilgang til stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser.

SpareBank 1 Boligkreditt oppnådde i 2016 et resultat før skatt på -146 mill kroner (608 mill kroner). Årsaken til negativt resultat skyldes primært effekter av basisswapper som ble redusert med 767 mill kroner fra 467 mill kroner i 2015 til -300 mill kroner i 2016. Ved utgangen 2016 hadde selskapet et samlet

utlånsvolum på 174,5 mrd kroner (169,3 mrd kroner), hvorav 24,2 mrd kroner (28,2 mrd kroner) var boliglån kjøpt fra SpareBank 1 SR-Bank. Bankens eierandel i selskapet var 13,9 % ved utgangen av 2016. Eierandelen ble oppdatert ved utgangen av 2016 i samsvar med andel solgt volum ved samme tidspunkt.

SpareBank 1 Næringskreditt oppnådde i 2016 et resultat før skatt på 112 mill kroner (122 mill kroner). Ved utgangen av 2016 hadde selskapet et samlet utlånsvolum på 11,0 mrd kroner (14,4 mrd kroner), hvorav 0,5 mrd kroner (0,5 mrd kroner) var lån kjøpt fra SpareBank 1 SR-Bank. Bankens eierandel i selskapet var 21,9 % ved utgangen av 2016.

BN Bank ASA

BN Bank er en landsdekkende bank med hovedkontor i Trondheim. Banken eies av banker i SpareBank 1-alliansen, hvor SpareBank 1 SR-Bank eier 23,5 %. Styret i BN Bank la i 2015 en ny strategi på å rendyrke privatmarkedsdivisjonen. Arbeidet med nedbygging av virksomheten i bedriftsmarkedsdivisjonen har deretter foregått kontrollert over tid. Ved utgangen av 2016 var porteføljen knyttet til bedriftsmarkedet 9,6 mrd kroner, en reduksjon på 16,1 mrd kroner siden nedbyggingen startet i 2015, herav 10,8 mrd kroner ble redusert i 2016.

BN Bank oppnådde i 2016 et resultat før skatt på 347,5 mill kroner, en økning på 175,6 mill kroner fra 171,9 mill kroner i 2015. Økt resultat i 2016 skyldes en kombinasjon av inntektsføring av gevinst knyttet til Visa-salg samt godt underliggende driftsresultat.

SpareBank 1 Mobilbetaling AS

SpareBank 1 Mobilbetaling er eid av SpareBank 1 Bankene, hvor SpareBank 1 SR-Bank eier 19,7 %. Selskapet står blant annet bak den mobile betalingsløsningen mCASH, og satser for å styrke SpareBank 1 bankenes posisjon på mobile flater gjennom vennebetaling og mobilbetaling i varehandelen. I 1. kvartal 2016 ble det startet en nasjonale markedsføring av mCASH gjennom både tv- og digitalannonsering, samt stor aktivitet rettet mot arrangement, lag og foreninger. Ved utgangen av 2016 hadde over 5.500 organisasjoner og 9.300 utsalgssteder tatt i bruk mCASH. Total antall registrerte brukere av mCASH var 509.000.

SpareBank 1 Mobilbetaling fikk i 2016 et resultat før skatt på -135 mill kroner. Underskuddet skyldes utgiftsførte investeringskostnader og oppstartskostnader, inkludert markedsføring av mCASH.

Kapitalanskaffelse og likviditet

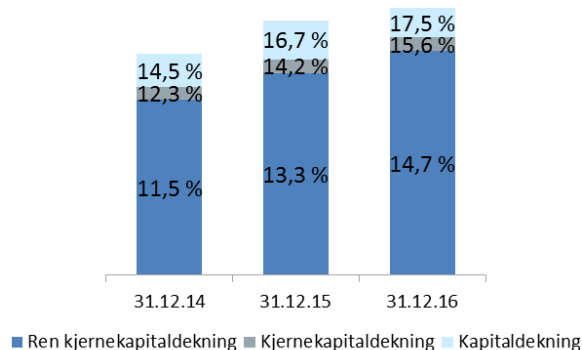
SpareBank 1 SR-Bank hadde ved utgangen av 2016 god likviditet og legger til grunn fortsatt god tilgang på langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser. Konsernet tilstreber en jevn forfallsstruktur på innlån og vektlegger gode relasjoner til norske og internasjonale investorer og banker. Likviditetsbufferen³ var 24,7 mrd kroner ved utgangen av 2016, og dekker normal drift i 25 måneder med stengte markeder. Bankens forfall på fremmedfinansiering de neste 12 månedene utgjør 7,4 mrd kroner. I tillegg til likviditetsbufferen har banken 14,8 mrd kroner i boliglån klargjort for OMF-finansiering.

Konsernets likviditetssituasjon er god, og konsernet har det siste året videreført en høy andel langsiktig finansiering. Finanstilsynets likviditetsindikator⁴ var ved utgangen av 2016 116,7 % (108,1 %) for morbanken og 113,9 % (109,8 %) på konsolidert basis.

Kapitaldekning

Ved utgangen av 2016 var ren kjernekapitaldekning 14,7 %, en økning fra 13,3 % på samme tidspunkt i 2015. Kjernekapitaldekningen var 15,6 % (14,2 %), mens totalkapitaldekningen økte fra 16,7 % til 17,5 %.

Fig. 5 Kapitaldekning

Alle kapitaldekningstall er basert på overgangsregelen ("Basel I-gulvet") som sier at kapitalkravet ved bruk av interne metoder ikke kan bli mindre enn 80 % av kapitalkravet etter Basel I-regelverket

Samlet krav for SpareBank 1 SR Bank til ren kjernekapitaldekning inkludert motsyklisk kapitalbuffer og Pilar 2 påslag var pr 31.12.2016 13,5 %, og kravet til kapitaldekning var 17,0 %. Kravene

³ Likviditetsbuffer: kontanter, korte plasseringer og trekkrettigheter i Norges Bank (obligasjoner inkl OMF). Forutsatt uendrede innskudd og utlån, og ingen nye innlån i perioden.

oppfylles med god margin. Banker klassifisert som systemviktige finansinstitusjoner pålegges i tillegg ett særskilt kapitalbufferkrav. SpareBank 1 SR-Bank er ikke definert som systemviktig finansinstitusjon.

I Norge blir det krevd en motsyklisk kapitalbuffer i intervallet 0 - 2,5 % i form av ren kjernekapital. Formålet med motsyklisk kapitalbuffer er å gjøre bankene mer solide og robuste overfor utlånstap. Kapitalbufferkravet var 1,5 %-poeng pr 31.12.2016. Finansdepartementet har besluttet å øke kravet til 2,0 %-poeng fra 31.12.2017. Det samlede minstekravet til ren kjernekapital vil dermed øke til 14,0 % ved utgangen av 2017.

Pilar 2 –påslaget er et institusjonsspesifikt påslag med formål å skape sikkerhet for at norske banker har tilstrekkelig kapital til å dekke risikoen forbundet med virksomheten også utover de risikoene som inngår i det regulatoriske minimumskravet. Finanstilsynet har i sin vurdering gitt konsernet et individuelt Pilar 2 - påslag på 2,0 %.

SpareBank 1 SR-Bank hadde som mål å oppnå ren kjernekapitaldekning på minimum 14,0 % ved utgangen av 2016, og har som mål å nå 15,0 % innen utgangen av 2017. Målet skal nås gjennom god lønnsomhet, moderat utbytte og lav vekst i risikovektet balanse.

Bankens aksjer

Kursen på bankens aksjer (SRBANK) var kroner 60,75 ved utgangen av 2016. Dette var en oppgang på 54,6 % fra utgangen av 2015. Hovedindeksen på Oslo Børs steg i samme periode med 12,1 %. Omsetningen av SRBANK i 4. kvartal 2016 tilsvarte 12,9 % (3,4 %) av antall utestående aksjer.

Det var 10.428 (10.153) aksjonærer ved utgangen av 2016. Andelen eid av selskap og personer i utlandet var 19,1 %, mens 49,9 % var hjemmehørende i Rogaland, Agder-fylkene og Hordaland. De 20 største eierne eide til sammen 56,9 %. Bankens egenbeholdning utgjorde 108.983 aksjer, mens ansatte i konsernet eide 1,8 %.

Tabellen nedenfor viser de 20 største aksjonærene pr 31. desember 2016:

⁴ Andel illikvide eiendeler finansiert med gjeld med løpetid over 1 år.

Tabell 2, 20 største aksjonærer

	Antall aksjer (1.000)		Andel %
Sparebankstiftelsen SR-Bank	72.419		28,3 %
Gjensidige Forsikring ASA	12.308		4,8 %
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	7.562		3,0 %
Vpf Nordea Norge Verdi	7.454		2,9 %
SpareBank 1-stiftinga Kvinnherad	6.227		2,4 %
Wimoh Invest AS	5.761		2,3 %
Odin Norge	4.385		1,7 %
Danske Invest Norske Instit. II	3.646		1,4 %
Pareto Aksje Norge	3.065		1,2 %
Verdipapirfondet DNB Norge (IV)	2.964		1,2 %
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	2.852		1,1 %
Clipper AS	2.565		1,0 %
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	2.248		0,9 %
Verdipapirfondet Alfred Berg Gambak	1.834		0,7 %
KAS Bank NV, Nederland	1.805		0,7 %
Danske Invest Norske Aksjer Inst.	1.771		0,7 %
Folketrygdfondet	1.688		0,7 %
JPMorgan Chase Bank, U.S.A.	1.671		0,7 %
Vpf Nordea Avkastning	1.664		0,7 %
Westco	1.659		0,6 %
Sum 20 største	145.548		56,9 %

Regnskapsprinsipper

Det vises til note 1 for nærmere beskrivelse av brukte regnskapsprinsipper i selskaps- og konsernregnskapet. Konsernet følger de samme regnskapsprinsipper i delårsregnskapene som i årsregnskapet.

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært registrert vesentlige hendelser etter 31.12.2016 som påvirker det avlagte delårsregnskapet.

Utsikter

Det forventes fortsatt moderat vekst i verdensøkonomien i 2017. Veksten i norsk økonomi forventes å bli lav, og fortsatt preget av nedgangen i oljerelatert virksomhet. Oljeinvesteringene ble redusert med 16 prosent i 2016 sammenlignet med året før. I 2017 forventer Oljedirektoratet en ytterligere reduksjon i investeringene i petroleumssektoren på om lag 10 prosent i forhold til 2016. Dette vil ventelig sette sitt preg på det samlede aktivitetsnivået i regionen også i 2017. Både oljeselskap og leverandørindustrien har rasjonalisert driften og redusert kostnadene for å tilpasse seg et nytt omsetningsnivå. Dette påvirker det samlede aktivitetsnivået, selv om enkelte eksportrettede næringer opplever fremgang som følge av en svak norsk krone. Det forventes fortsatt lav til moderat aktivitet innen bygg, samt innenfor enkelte segmenter av varehandel. Samtidig som forventningene tilsier lav

vekst, er det ved inngangen til 2017 betydelig større optimisme å spore enn ved starten av 2016. Hovedindeksen til bankens konjunkturbarometer er nå på 54 % mot 47 % samme tid i fjor, og forteller at flertallet av utvalget på 600 bedrifter i vårt markedsområde som ligger til grunn for undersøkelsen, er mer optimistiske om fremtiden. I Hordaland og Agder forventes det fortsatt stabil og god aktivitet innen de fleste sektorer.

Konsernets langsiktige mål for egenkapitalavkastning er minimum 11 prosent. Konsernet har videre en målsetting om ren kjernekapitaldekning på minimum 15 prosent innen utgangen av 2017. SpareBank 1 SR-Bank er et solid og lønnsomt konsern, og har de senere år styrket sin soliditet i tråd med myndighetenes krav. Dette er oppnådd gjennom solid inntjening fra en forretningsmodell med god bredde i inntekter og effektiv drift. Konsernet nådde målsettingen om ren kjernekapital innen utgangen av 2016 på 14,0 % med god margin og forventer videre å være på plass med den nødvendige kapitaloppbyggingen innen utgangen av 2017. Utbytteandelen forventes dermed å øke fremover.

Det er i konsernets prognoser tatt høyde for at konsernet også 2017 vil måtte ta nødvendige nedskrivninger som overstiger gjennomsnittet i en konjunktursyklus. Noen av bankens kunder innenfor oljeindustrien opplever et vedvarende krevende marked. Samtidig har makro-økonomiske indikatorer som blant annet arbeidsledighet og boligpriser utviklet seg bedre enn tidligere antatt. Med bakgrunn i dette forventes et nedskrivningsbehov for 2017 på omtrent samme nivå som 2016, eller noe lavere. Styret understreker at det er knyttet usikkerhet til alle vurderinger av fremtidige forhold.

Utlånsvolumene forventes å øke moderat med 2-4 prosent i 2017, hvor utlån til personkunder forventes å øke mest.

Som følge av den teknologiske utviklingen, endret kundedferd og dempet aktivitet i regionen, har konsernet gjennomført flere kostnadsreducerende tiltak. Det investeres i ny teknologi for å bedre kundeopplevelser og øke salget. Samlet skal tiltakene sikre konsernet god konkurransevne fremover.

Stavanger, 7. februar 2017
Styret for SpareBank 1 SR-Bank ASA

Resultatregnskap

Morbank				Note	Konsern			
4. kv. 2015	4. kv. 2016	01.01.15 - 31.12.15	01.01.16 - 31.12.16		01.01.16 - 31.12.16	01.01.15 - 31.12.15	4. kv. 2016	4. kv. 2015
Resultatregnskap (i mill kr)								
1.285	1.203	5.399	4.868	Renteinntekter	5.563	5.752	1.400	1.408
702	581	3.113	2.407	Rentekostnader	2.692	3.159	667	730
583	622	2.286	2.461	Netto renteinntekter	2.871	2.593	733	678
271	264	1.126	1.054	Provisjonsinntekter	1.511	1.605	372	388
16	17	70	68	Provisjonskostnader	72	78	18	17
2	1	6	5	Andre driftsinntekter	4	5	1	1
257	248	1.062	991	Netto provisjons- og andre inntekter	1.443	1.532	355	372
0	4	15	109	Utbytte	110	17	5	1
0	224	530	776	Inntekter fra eierinteresser	384	422	78	110
-139	95	-173	145	Netto inntekter fra finansielle instrumenter	160	-135	56	-124
-139	323	372	1.030	Netto inntekter fra finansielle investeringer	654	304	139	-13
701	1.193	3.720	4.482	Sum netto inntekter	4.968	4.429	1.227	1.037
56	214	669	854	Personalkostnader	1.166	945	293	114
114	119	422	411	Administrasjonskostnader	464	480	133	125
80	81	287	269	Andre driftskostnader	402	438	114	129
250	414	1.378	1.534	Sum driftskostnader	2.032	1.863	540	368
451	779	2.342	2.948	Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	2.936	2.566	687	669
167	118	380	684	Nedskrivninger på utlån og garantier	778	420	162	192
284	661	1.962	2.264	Driftsresultat før skatt	2.158	2.146	525	477
24	102	340	343	Skattekostnad	403	400	96	35
260	559	1.622	1.921	Resultat etter skatt	1.755	1.746	429	442
Utvidet resultatregnskap								
23	131	187	-62	Estimatavvik pensjoner	-62	200	143	28
-6	-33	-46	15	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner	15	-50	-36	-7
17	98	141	-47	Sum poster som ikke reklassifiseres over resultatet	-47	150	107	21
-17	0	-21	0	Endring skatt estimatavvik	0	-21	0	-17
95	0	95	-62	Verdiendring finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-62	95	0	95
0	0	0	0	Andel av utvidet resultat i TS og FKV*	-7	32	27	1
78	0	74	-62	Sum poster som kan reklassifiseres over resultatet	-69	106	27	79
95	98	215	-109	Periodens utvidede resultat	-116	256	134	100
355	657	1.837	1.812	Totalresultat	1.639	2.002	563	542
Resultat pr aksje (konsern)					6,87	6,83	1,68	1,73

* TK-Tilknyttet selskap, FKV- Fellskontrollert virksomhet

Balanse

Morbank			Note	Konsern	
31.12.15	31.12.16	Balanse (i mill kr)		31.12.16	31.12.15
931	1.079	Kontanter og fordringer på sentralbanker		1.079	931
8.813	10.138	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		4.334	2.984
137.506	120.252	Utlån til kunder	3, 8	156.372	154.357
20.314	22.042	Sertifikater og obligasjoner		21.024	19.533
6.133	5.057	Finansielle derivater	10	4.315	6.135
300	433	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	17	596	441
168	22	Virksomhet som skal selges		22	168
3.172	2.884	Investering i eierinteresser		4.460	4.792
2.698	3.713	Investering i konsernselskap		0	0
2.307	698	Andre eiendeler	5	1.206	2.708
182.342	166.318	Sum eiendeler	12	193.408	192.049
5.052	3.231	Gjeld til kredittinstitusjoner		2.674	4.343
89.632	86.184	Innskudd fra kunder	7	85.914	89.444
63.338	52.987	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	11	79.183	71.979
3.832	2.711	Finansielle derivater	10	2.515	3.739
1.895	1.999	Annen gjeld	6	2.188	2.171
3.459	2.646	Ansvarlig lånekapital	11	2.646	3.459
167.208	149.758	Sum gjeld		175.120	175.135
6.394	6.394	Aksjekapital		6.394	6.394
1.587	1.587	Overkursfond		1.587	1.587
384	575	Avsatt utbytte		575	384
163	52	Fond for urealiserte gevinster		52	163
6.606	7.952	Annen egenkapital		9.680	8.386
0	0	Periodens resultat		0	0
15.134	16.560	Sum egenkapital		18.288	16.914
182.342	166.318	Sum gjeld og egenkapital	12	193.408	192.049

Endring i egenkapital

Konsern (millioner kroner)	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Annen egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2014	6.394	1.587	7.363	59	15.403
Resultat etter skatt			1.737	9	1.746
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			129		129
Verdiendring finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				95	95
Andel av utvidet resultat tilknyttede selskap			32		32
Årets utvidede resultat			1.898	104	2.002
Korrigert egenkapital i tilknyttede selskap			9		9
Utbytte år 2014, endelig besluttet i 2015			-512		-512
Omsetning egne aksjer			12		12
Transaksjoner med aksjonærene	0	0	-500	0	-500
Egenkapital 31.12.2015	6.394	1.587	8.770	163	16.914
Resultat etter skatt			1.866	-111	1.755
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			-47		-47
Verdiendring finansielle eiendeler tilgjengelig for salg			-62		-62
Andel av utvidet resultat tilknyttede selskap			-7		-7
Årets utvidede resultat			1.750	-111	1.639
Korrigert egenkapital i tilknyttede selskap			121		121
Utbytte år 2015, endelig besluttet i 2016			-384		-384
Omsetning egne aksjer			-2		-2
Transaksjoner med aksjonærene	0	0	-386	0	-386
Egenkapital 31.12.2016	6.394	1.587	10.255	52	18.288

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
01.01.15 - 31.12.15	01.01.16 - 31.12.16		01.01.16 - 31.12.16	01.01.15 - 31.12.15
		Kontantstrømoppstilling		
-3.466	16.959	Endring utlån til kunder	-2.448	-13.522
4.834	4.256	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	5.095	5.329
7.909	-3.448	Endring innskudd fra kunder	-3.530	7.955
-1.355	-839	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-835	-1.350
-1.795	-1.963	Endring fordringer og gjeld på kredittinstitusjoner	-1.837	-1.702
-381	-491	Renter på fordring og gjeld til kredittinstitusjoner	-629	-505
-5.066	-1.728	Endring sertifikater og obligasjoner	-1.510	-4.272
384	443	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	422	384
1.025	991	Provisjonsinnbetalinger	1.445	1.533
-12	60	Kursgevinster ved omsetning trading	59	-15
-1.323	-1.495	Utbetalinger til drift	-1.990	-1.847
-102	-544	Betalt skatt	-637	-206
2.407	-482	Andre tidsavgrensninger	371	2.883
3.059	11.719	A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter	-6.024	-5.335
-129	-84	Investering i varige driftsmidler	-169	-208
0	0	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	0	6
-1.381	-1.090	Langsiktige investeringer i aksjer	-168	-1.406
221	368	Innbetaling fra salg langsiktige investeringer i aksjer	376	221
545	886	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	681	546
-744	80	B Netto likviditetsendring investering	720	-841
4.328	8.395	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	29.255	12.861
-7.332	-15.813	Tilbakebetaling - utstedte verdipapirer	-19.332	-7.332
-1.018	-835	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-1.075	-1.070
481	0	Opptak og salg av egne ansvarlige lån	0	481
0	-746	Tilbakebetaling - ansvarlig lånekapital	-746	0
-137	-132	Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-132	-137
-512	-384	Utbytte til aksjeeierne	-384	-512
-4.190	-9.515	C Netto likviditetsendring finansiering	7.586	4.291
-1.875	2.284	A+B+C Netto endring likvider i perioden	2.282	-1.885
2.984	1.109	Likviditetsbeholdning periodens start	1.111	2.996
1.109	3.393	Likviditetsbeholdning periodens slutt	3.393	1.111
		Likviditetsbeholdning spesifisert		
931	1.079	Kontanter og fordringer på sentralbanker	1.079	931
178	2.314	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	2.314	180
1.109	3.393	Likviditetsbeholdning	3.393	1.111

Likviditetsbeholdningen inkluderer kontanter og fordringer på sentralbanker, samt den del av sum innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer i kredittinstitusjoner. Kontantstrømanalysen viser hvordan henholdsvis morbank og konsern har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt.

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

1.1 Grunnlag for utarbeidelse

Kvartalsregnskapet for Sparebank 1 SR-Bank ASA omfatter perioden 01.01. - 31.12.2016. Kvartalsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering. Delårsregnskapene er ureviderte. Foreliggende kvartalsregnskap er utarbeidet i henhold til gjeldende IFRS standarder og IFRIC fortolkninger.

Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2015.

Effekter av anvendelse av IFRIC 21 for rapportering 4. kvartal 2016

IFRIC 21 Avgifter fastsetter regnskapsføringen av en plikt til å betale en avgift som faller innenfor virkeområdet til IAS 37 Avsetninger.

Fortolkningen omhandler hva den utløsende hendelsen er, som medfører at avgiften skal innregnes som en forpliktelse.

Det har vært en diskusjon etter innføring av standarden, om den årlige avgiften til Bankenes Sikringsfond for 2015 og 2016 skulle vært kostnadsført i sin helhet 1. kvartal. Finansdepartementet fastsatte den 19.09.2016 en ny forskrift ved utreden fra Bankenes Sikringsfond. Forskriften innebærer at banker ikke må regnskapsføre hele sikringsfondsavgiften i 1. kvartal, og trer i kraft 01.01.2017. På bakgrunn av Finanstilsynets forskrift har SpareBank 1 SR-Bank videreført tidligere praksis ved at avgiften periodiseres månedlig og kostnaden utgjorde 77 mill kroner pr 4. kvartal 2016.

Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standarder og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet har valgt å ikke anvende tidlig, er de vesentligste standardene IFRS 9 "Finansielle instrumenter", IFRS 15 "Inntekter fra kundekontrakter" og IFRS 16 "Leieavtaler". Konsernet har startet arbeidet med forberedelse til implementering av IFRS 9 og konsekvensutredning av dette. I løpet av 2016 er det jobbet med modellverk samt avklaringer rundt verdsettelse, klassifisering mv. Arbeidet med modellverket samt kartlegging av de økonomiske konsekvensene fortsetter gjennom 2017 slik at konsernet vil være klare for implementering 01.01.2018. Konsernet har vurdert virkningen av IFRS 15 "Inntekter fra kundekontrakter" og IFRS 16 "Leieavtaler" og ser ikke at disse vil få vesentlige konsekvenser.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

1.2 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Utarbeidelse av konsernregnskapet medfører at ledelsen gjør estimater og skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper og dermed regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet for 2015 er det redegjort nærmere for kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper i note 3.

Note 2 Resultatførte nedskrivninger på utlån og garantier

Morbank			Konsern	
01.01.15 - 31.12.15	01.01.16 - 31.12.16		01.01.16 - 31.12.16	01.01.15 - 31.12.15
-14	234	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	277	-4
135	147	Periodens endring i gruppenedskrivninger	158	140
7	6	Amortisert kost	6	7
71	126	Periodens konstaterte tap hvor det tidl. er nedskrevet	142	78
201	178	Periodens konst. tap hvor det tidl. ikke er nedskrevet	208	223
1	0	Periodens endring overtatte eiendeler	0	1
-21	-7	Periodens inngang på tidl. perioders nedskrivninger	-13	-25
380	684	Periodens nedskrivninger på utlån og garantier	778	420

Note 3 Balanseførte nedskrivninger på utlån og garantier

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15
302	288	Individuelle nedskrivninger ved starten av perioden	318	322
65	33	Økning i nedskrivning på eng. hvor det tidl. er nedskrevet	33	65
-102	-46	Tilbakeføring av nedskrivninger fra tidligere perioder	-51	-107
96	380	Nedskrivninger på eng. hvor det tidl. ikke er nedskrevet	443	118
-2	-7	Økning amortisert kost	-7	-2
-71	-126	Periodens konstaterte tap hvor det tidl. er nedskrevet	-141	-78
288	522	Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	595	318
272	304	Konstaterte tap i perioden	350	301

Note 4 Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15
		Misligholdte utlån		
829	917	Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	1.070	853
98	231	Individuelle nedskrivninger	275	100
731	686	Netto misligholdte utlån	795	753
12 %	25 %	Avsetningsgrad	26 %	12 %
		Andre tapsutsatte engasjement		
493	1.069	Tapsutsatte engasjement (ikke mislighold)	1.141	548
190	291	Individuelle nedskrivninger	320	218
303	778	Netto andre tapsutsatte engasjement	821	330
39 %	27 %	Avsetningsgrad	28 %	40 %

Note 5 Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15
2	0	Immaterielle eiendeler	89	61
342	354	Varige driftsmidler	495	404
15	10	Opptjente ikke mottatte inntekter fra SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt	10	15
25	30	Forskuddsbetalte kostnader	32	29
0	9	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	9	0
35	200	Kapitalinnskudd SR-Pensjonskasse	200	35
1.756	46	Uoppgjorte handler	46	1.756
132	49	Andre eiendeler	325	408
2.307	698	Sum andre eiendeler	1.206	2.708

Note 6 Annen gjeld, garantier og andre forpliktelser

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15
		Annen gjeld		
239	203	Påløpne kostnader og forskuddsbetalte inntekter	283	322
643	315	Utsatt skatteforpliktelse	360	654
238	351	Pensjonsforpliktelser	378	263
3	88	Andre spesifiserte avsetninger	5	3
544	621	Betalbar skatt	681	637
0	146	Uoppgjorte handler	146	0
228	275	Annen gjeld	335	292
1.895	1.999	Sum annen gjeld	2.188	2.171
		Stilte garantier (avtalte garantibeløp)		
11.412	9.759	Garantier kunder	9.835	11.412
0	588	Garantier andre	588	654
11.412	10.347	Sum garantier	10.423	12.066
		Andre forpliktelser		
5.532	5.371	Ubenyttede kreditter til kredittinstitusjoner	0	0
19.167	19.154	Ubenyttede kreditter til kunder	21.037	19.388
1.723	1.558	Innvilgede lånetilsagn	1.650	1.807
18	23	Remburser	23	18
26.440	26.106	Sum andre forpliktelser	22.710	21.213

Note 7 Innskudd fra kunder fordelt på sektorer og næringer

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15
1.146	1.166	Jordbruk/skogbruk	1.166	1.146
351	460	Fiske/fiskeoppdrett	460	351
2.529	1.226	Bergverksdrift/utvinning	1.226	2.529
1.426	1.305	Industri	1.305	1.426
2.090	1.968	Kraft og vannforsyning/bygg og anlegg	1.968	2.090
2.599	2.529	Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	2.529	2.599
1.662	2.084	Utenriks sjøfart, rørtransport, øvrig transport	2.084	1.662
7.078	5.640	Eiendom	5.640	7.078
12.431	9.710	Tjenesteytende virksomhet	9.440	12.243
16.217	17.923	Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	17.923	16.217
47.529	44.011	Sum næring	43.741	47.341
42.101	42.908	Personkunder	42.908	42.101
2	6	Oppjente renter næring og personkunder	6	2
0	-741	Netto konsernkonti valuta	-741	0
89.632	86.184	Innskudd fra kunder	85.914	89.444

Note 8 Utlån til kunder fordelt på sektorer og næringer

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15
4.204	4.199	Jordbruk/skogbruk	4.549	4.443
721	506	Fiske/fiskeoppdrett	755	903
5.097	4.535	Bergverksdrift/utvinning	4.780	5.330
2.451	2.320	Industri	2.914	3.093
2.561	2.808	Kraft og vannforsyning/bygg og anlegg	3.533	3.437
2.179	2.358	Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	2.885	2.578
9.112	9.189	Utenriks sjøfart, rørtransport, øvrig transport	9.766	9.666
27.434	27.115	Eiendom	27.269	27.568
6.104	6.317	Tjenesteytende virksomhet	8.441	8.113
2.037	1.749	Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	1.898	2.209
61.900	61.097	Sum næring	66.789	67.342
75.719	60.523	Personkunder	91.171	87.229
339	132	Ufordelt (merverdi fastrente utlån og amort. etableringsgebyr)	118	323
284	272	Oppjente renter næring og personkunder	301	296
0	-741	Netto konsernkonti valuta	-741	0
138.242	121.283	Brutto utlån	157.638	155.190
-285	-434	- Individuelle nedskrivninger	-590	-315
-451	-597	- Nedskrivninger på grupper av utlån	-676	-518
137.506	120.252	Utlån til kunder	156.372	154.357

Note 9 Kapitaldekning

Finansdepartementet fastsatte 22. august 2014 endringer i forskrifter om kapitalkrav med virkning fra 30. september 2014. Endringene er en tilpasning til EUs nye kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak (CRD IV/CRR), og innebærer at minstekrav til ren kjernekapitaldekning er gradvis økt fram til 30. juni 2016.

Fra 30. juni 2016 var kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og motsyklisk buffer 1,5 prosent. Disse kravene var i tillegg til kravet om ren kjernekapitaldekning på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital var 11,5 prosent fra 30. juni 2016. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et individuelt Pilar 2-krav på 2,0 prosent som vil bli lagt på minimumskravet til ren kjernekapitaldekning fra 31.12.2016. Samlet minstekrav til ren kjernekapital er dermed 13,5 prosent pr 31.12.2016. Motsyklisk kapitalbuffer vil øke med 0,5 prosent fra 31.12.2017, og minstekrav til ren kjernekapitaldekning vil øke til 14,0 prosent fra 31.12.2017.

SpareBank 1 SR-Bank har tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. I februar 2015 fikk SpareBank 1 SR-Bank tillatelse fra Finanstilsynet til å gå over til IRB-Avansert for de foretaksporteføljene som tidligere ble rapportert etter IRB-Grunnleggende.

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet blir bokført etter egenkapitalmetoden i konsernet og etter oppkjøpsmetoden i morbanken. Investeringene blir behandlet likt for kapitaldekningsformål bortsett fra konsernets investeringer i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt og BN Bank. I konsernets kapitaldekning foretas en forholdsmessig konsolidering.

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15
6.394	6.394	Aksjekapital	6.394	6.394
1.587	1.587	Overkursfond	1.587	1.587
384	575	Avsatt utbytte	575	384
163	52	Fond for urealiserte gevinster	52	163
6.606	7.952	Annen egenkapital	9.680	8.386
15.134	16.560	Sum egenkapital	18.288	16.914

Fortsettelse note 9 Kapitaldekning

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15
		Kjernekapital		
-2	0	Utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-94	-67
-384	-575	Fradrag for avsatt utbytte	-575	-384
-380	-210	Fradrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-263	-421
0	0	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-163	-191
-39	-36	Verdi av derivatforpliktelser til virkelig verdi	-50	-57
14.329	15.739	Sum ren kjernekapital	17.143	15.794
794	791	Fondsobligasjon	1.084	1.088
15.123	16.530	Sum kjernekapital	18.227	16.882
		Tilleggskapital		
2.536	1.778	Tidsbegrenset ansvarlig kapital ¹⁾	2.276	3.111
-60	-60	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-60	-60
2.476	1.718	Sum tilleggskapital	2.216	3.051
17.599	18.248	Netto ansvarlig kapital	20.443	19.933
		Kredittrisiko Basel II		
14.820	17.228	SMB	17.231	14.822
20.445	18.176	Spesialiserte foretak	19.471	22.148
6.316	6.435	Øvrige foretak	6.785	6.830
1.092	997	Massemarked SMB	1.194	1.236
20.024	15.599	Massemarked pant i fast eiendom	25.899	27.170
928	1.992	Øvrige massemarked	2.027	950
7.802	10.439	Egenkapitalposisjoner	0	0
71.427	70.866	Sum kreditt- og motpartsrisiko IRB	72.607	73.156
70	68	Stater og sentralbanker	68	70
116	269	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	333	191
5.628	3.400	Institusjoner	2.169	5.985
2.075	3.324	Foretak	7.446	6.886
121	546	Massemarked	2.058	1.386
0	0	Massemarked pant i fast eiendom	2.506	4.114
1.228	1.400	Obligasjoner med fortrinnsrett	1.817	1.205
4.600	2.938	Egenkapital posisjoner	4.950	4.661
1.507	824	Øvrige eiendeler	1.726	1.840
15.345	12.769	Sum kreditt- og motpartsrisiko standardmetoden	23.073	26.338
0	0	Posisjonsrisiko for egenkapitalinstrumenter	0	0
499	415	Risiko for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA)	701	1.050
5.295	5.458	Operasjonell risiko	7.054	6.794
1.429	0	Overgangsordning	13.216	11.786
93.995	89.508	Risikovektet balanse	116.651	119.124
4.230	4.028	Minimumskrav ren kjernekapital 4,5 %	5.249	5.361
		Bufferkrav		
2.350	2.238	Bevaringsbuffer 2,5 %	2.916	2.978
2.820	2.685	Systemrisikobuffer 3 %	3.500	3.574
940	1.343	Motsyklisk buffer 1,5 %	1.750	1.191
6.110	6.266	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	8.166	7.743
3.990	5.446	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	3.728	2.690
18,72 %	20,39 %	Kapitaldekning	17,52 %	16,73 %
16,09 %	18,47 %	herav kjernekapitaldekning	15,63 %	14,17 %
2,63 %	1,92 %	herav tilleggskapitaldekning	1,90 %	2,56 %
15,24 %	17,58 %	Ren kjernekapitaldekning	14,70 %	13,26 %
19,01 %	20,39 %	Kapitaldekning IRB	19,76 %	18,57 %
16,34 %	18,47 %	Kjernekapitaldekning IRB	17,62 %	15,73 %
15,48 %	17,58 %	Ren kjernekapitaldekning, IRB	16,57 %	14,71 %
7,67 %	9,17 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,28 %	6,30 %

Note 10 Finansielle Derivater

Konsern

Til virkelig verdi over resultat	Kontraktssum	Virkelig verdi 31.12.16	
	31.12.16	Eiendeler	Gjeld
Valutainstrumenter			
Valutaterminer (forwards)	3.518	92	26
Valutabytteavtaler (swap)	47.585	254	710
Valutaopsjoner	51	1	1
Sum valutainstrumenter	51.154	347	737
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (swap) dekker også cross currency	53.801	1.124	1.231
Andre rentekontrakter	160	1	1
Sum renteinstrumenter	53.961	1.125	1.232
Sikring / Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (swap) dekker også cross currency	65.503	1.880	184
Sum renteinstrumenter sikring	65.503	1.880	184
Sikkerhetstillelser			
Sikkerhetstillelser		321	140
Sum sikkerhetstillelser		321	140
Opptjente renter			
Opptjente renter		642	222
Sum opptjente renter		642	222
Sum valuta- og renteinstrumenter			
Sum valutainstrumenter	51.154	347	737
Sum renteinstrumenter	119.464	3.005	1.416
Sum sikkerhetstillelser		321	140
Sum opptjente renter		642	222
Sum finansielle derivater	170.618	4.315	2.515

Motpartsrisiko tilknyttet derivater reduseres gjennom ISDA-avtaler og CSA-tillegg. CSA-tillegget regulerer motpartsrisikoen gjennom innbetaling av marginer i henhold til eksponeringsgrenser.

Note 11 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Konsern

Endring av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Balanse 31.12.16	Emitert/ salg egne 2016	Forfalt/Innløst	Valutakurs- og	31.12.15
			Tilbakekjøpt 2016	andre endringer 2016	
Obligasjoner og sertifikater, nominell verdi	76.536	29.236	-19.332	-2.303	68.935
Verdjusteringer	1.950			-292	2.242
Opptjente renter	697			-105	802
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	79.183	29.236	-19.332	-2.700	71.979

Endring av gjeld stiftet ved utstedelse av ansvarlig lån/fondsobligasjonslån	Balanse 31.12.16	Emitert/salg egne 2016	Forfalt/innløst	Valutakurs- og	31.12.15
			Tilbakekjøpt 2016	andre endringer 2016	
Ordinær ansvarlig lånekapital, nominell verdi	1.778		-746	-26	2.550
Evigvarende ansvarlig lånekapital, nominell verdi	0				0
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	791			-4	795
Verdjusteringer	68			-34	102
Opptjente renter	9			-3	12
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	2.646	0	-746	-67	3.459

Nominell verdi på netto utestående obligasjoner med fortrinnsrett i SR-Boligkreditt er 26,2 mrd kroner.

Note 12 Segmentrapportering

Ledelsen har vurdert hvilke segmenter som er rapporterbare med utgangspunkt i distribusjonsform, produkter og kunder. Det primære rapporteringsformatet tar utgangspunkt i eiendelenes risiko og avkastningsprofil og er delt opp i personmarked (inkludert selvstendig næringsdrivende), bedriftsmarked, kapitalmarked og datterselskap av vesentlig betydning. Egenhandel/stab/støtte morbank omfatter administrasjon, forvaltning, investerings tjenester, strategi og eierskap, treasury og økonomi funksjoner i banken. SR-Boligkreditt AS ble etablert i 2. kvartal 2015. Aktiviteten i SR-Boligkreditt AS er fordelt på segmentene personmarked og egenhandel/stab/støtte i morbank. Provisjonsinntekter fra Sparebank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt rapporteres under posten "Netto provisjons- og andre inntekter".

Konsern 01.01.16 - 31.12.16									
Resultatregnskap (mill kr)	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital- marked	Egenhandel/ stab/støtte	Eiendoms- Megler 1	SR- Finans	Øvrig virksomhet	Elimin- eringer	Totalt
Renteinntekter	1.645	1.760	30	1.941	2	359	3	-177	5.563
Rentekostnader	462	452	-16	1.848	0	119	0	-173	2.692
Netto renteinntekter ¹⁾	1.183	1.308	46	93	2	240	3	-4	2.871
Provisjonsinntekter	666	329	48	10	348	4	167	-61	1.511
Provisjonskostnader	37	24	4	17	0	18	30	-58	72
Andre driftsinntekter	0	0	0	5	0	0	0	-1	4
Netto provisjons- og andre inntekter	629	305	44	-2	348	-14	137	-4	1.443
Utbytte	5	0	2	103	0	0	0	0	110
Inntekter fra eierinteresser	0	18	0	758	0	0	0	-392	384
Netto inntekter fra finansielle investeringer	5	8	37	61	0	5	-1	45	160
Netto inntekter fra finansielle investeringer	10	26	39	922	0	5	-1	-347	654
Personalkostnader	388	176	54	237	205	32	79	-5	1.166
Administrasjonskostnader	86	27	16	283	35	7	11	-1	464
Andre driftskostnader	97	31	11	134	94	16	22	-3	402
Sum driftskostnader	571	234	81	654	334	55	112	-9	2.032
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	1.251	1.405	48	359	16	176	27	-346	2.936
Endring individuell nedskrivning utlån og garantier	27	510	0	0	0	83	0	0	620
Endring gruppenedskrivning utlån og garantier	5	144	0	0	0	9	0	0	158
Driftsresultat før skatt	1.219	751	48	359	16	84	27	-346	2.158
Netto renteinntekter									
Netto eksterne renteinntekter	1.183	1.308	46	-26	0	359	3	-2	2.871
Netto interne renteinntekter	0	0	0	119	2	-119	0	-2	0
Netto renteinntekter	1.183	1.308	46	93	2	240	3	-4	2.871
Balanse (mill kr)									
Brutto utlån til kunder	93.159	54.922	379	2.183	0	7.002	0	-7	157.638
Individuelle nedskrivninger	-60	-374	0	0	0	-73	0	-83	-590
Nedskrivning på grupper av utlån	-50	-550	0	0	0	-76	0	0	-676
Sertifikater/obligasjoner/finansielle derivater	0	0	2.222	25.098	0	0	9	-1.990	25.339
Andre eiendeler	13	958	71	18.490	148	4	789	-8.776	11.697
Sum eiendeler	93.062	54.956	2.672	45.771	148	6.857	798	-10.856	193.408
Innskudd fra kunder	47.754	37.355	4	1.072	0	0	0	-271	85.914
Annen gjeld og egenkapital ¹⁾	45.308	17.601	2.668	44.699	148	6.857	798	-10.585	107.494
Sum gjeld og egenkapital	93.062	54.956	2.672	45.771	148	6.857	798	-10.856	193.408
Sum utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	24.177	517							24.694

1) Netto renteinntekter og annen gjeld inneholder allokert mellomregning mellom segmentene. Mellomregningsrenter for personmarkedsdivisjonen og bedriftsmarkedsdivisjonen fastsettes med basis i en forventet observerbar markedsrente (NIBOR) med tillegg for forventede merkostnader knyttet til konsernets langsiktige finansiering (kredittpremie). Avvik mellom konsernets faktiske finansieringskostnader og de anvendte mellomregningsrentene elimineres i morbank.

Fortsettelse note 12 Segmentrapportering

Konsern 01.01.15 - 31.12.15									
Resultatregnskap (mill kr)	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital- marked	Egenhandel/ stab/støtte	Eiendoms- Megler 1	SR- Finans	Øvrig virksomhet	Elimin- eringer	Totalt
Renteinntekter	1.855	1.679	1.168	822	3	390	2	-166	5.752
Rentekostnader	775	607	1.096	710	0	136	0	-164	3.159
Netto renteinntekter ¹⁾	1.080	1.072	72	112	3	254	2	-2	2.593
Provisjonsinntekter	744	333	36	15	383	4	140	-49	1.605
Provisjonskostnader	38	25	5	3	0	23	33	-48	78
Andre driftsinntekter	1	0	0	5	0	0	1	-2	5
Netto provisjons- og andre inntekter	706	308	31	18	383	-19	109	-3	1.532
Utbytte	3	0	1	11	0	0	1	1	17
Inntekter fra eierinteresser	0	40	0	490	0	0	0	-108	422
Netto inntekter fra finansielle investeringer	12	-91	-22	-74	0	0	-30	70	-135
Netto inntekter fra finansielle investeringer	15	-51	-21	427	0	0	-28	-38	304
Personalkostnader	383	179	57	49	216	24	39	-3	945
Administrasjonskostnader	103	30	13	276	41	9	7	0	480
Andre driftskostnader	101	34	10	150	99	12	35	-2	438
Sum driftskostnader	587	243	80	475	356	45	81	-5	1.863
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	1.214	1.086	2	81	30	190	2	-37	2.566
Endring individuell nedskrivning utlån og garantier	3	242	0	0	0	35	0	0	280
Endring gruppenedskrivning utlån og garantier	5	130	0	0	0	5	0	0	140
Driftsresultat før skatt	1.206	714	2	81	30	150	2	-37	2.146
Netto renteinntekter									
Netto eksterne renteinntekter	1.080	1.072	72	-21	0	390	2	-1	2.593
Netto interne renteinntekter	0	0	0	133	3	-136	0	-1	0
Netto renteinntekter	1.080	1.072	72	112	3	254	2	-2	2.593
Balanse (mill kr)									
Brutto utlån til kunder	89.133	55.852	698	2.509	0	7.000	0	-2	155.190
Individuelle nedskrivninger	-66	-219	0	0	0	-30	0	0	-315
Nedskrivning på grupper av utlån	-45	-407	0	0	0	-67	0	0	-518
Sertifikater/obligasjoner/finansielle derivater	0	0	6.022	20.520	0	0	17	-891	25.668
Andre eiendeler	55	963	142	17.937	168	103	572	-7.915	12.024
Sum eiendeler pr segment	89.077	56.190	6.862	40.966	168	7.006	589	-8.808	192.049
Innskudd fra kunder	46.910	38.360	3.698	664	0	0	0	-188	89.444
Annen gjeld og egenkapital ¹⁾	42.167	17.830	3.164	40.302	168	7.006	589	-8.621	102.605
Sum gjeld og egenkapital pr segment	89.077	56.190	6.862	40.966	168	7.006	589	-8.809	192.049
Sum utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	28.168	538							28.706

Note 13 Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter

Morbank			Konsern	
01.01.15 - 31.12.15	01.01.16 - 31.12.16		01.01.16 - 31.12.16	01.01.15 - 31.12.15
-79	8	Netto gevinster/tap på egenkapitalinstrumenter	51	-39
-274	-146	Netto gevinster/tap for obligasjoner og sertifikater	-156	-275
91	158	Netto derivater; obligasjoner og sertifikater	158	91
-66	2	Netto motpartsrisiko derivater, inkludert CVA	2	-66
-35	-25	Netto derivater fastrente	-24	-35
0	12	Netto derivater; gjeld	7	-3
85	12	Netto derivater; basis swap spread	-15	88
105	124	Netto gevinst valuta	137	104
-173	145	Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	160	-135

Note 14 Pensjon

SpareBank 1 SR-Bank konsernet har to typer pensjonsavtaler - ytelsesbasert og innskuddsbasert pensjonsavtale. For mer informasjon om regnskapsmessig behandling av avtalene, se note 24 i årsregnskapet for 2015.

Det ble i styremøte i juni 2015 besluttet at ansatte som var i ytelsesordningen i konsernet sin pensjonskasse må gå over til innskuddsbasert pensjonsordning fra 1.1.2016. Ved overgang til innskuddsbasert pensjonsordning fra 1.1.2016 fikk ansatte som var med i ytelsesordningen fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen.

Fripoliser forvaltes av pensjonskassen som fra 1.1.2016 ble en fripolisekasse. Det ble opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SR-Bank og pensjonskassen som blant annet omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SR-Bank ASA fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse måtte innarbeides i regnskapet. Styret i pensjonskassen skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltakere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i pensjonskassen.

For den ytelsesbaserte pensjonsavtalen er følgende økonomiske forutsetninger lagt til grunn ved beregning av forpliktelsen:

4. kv. 2015	1. kv. 2016	2. kv. 2016	3. kv. 2016	4. kv. 2016	Morbank og konsern
2,70 %	2,30 %	2,10 %	2,10 %	2,60 %	Diskonteringsrente
2,70 %	2,30 %	2,10 %	2,10 %	2,60 %	Forventet avkastning på midlene
2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,25 %	2,50 %	Framtidig lønnsutvikling
2,25 %	2,25 %	2,25 %	2,00 %	2,25 %	G-regulering
1,60 %	1,60 %	1,60 %	1,60 %	2,00 %	Pensjonsregulering
2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	1,60 %	Fripoliseregulering

Bevegelse pensjonsforpliktelse (i mill kroner) :

Morbank					Konsern			
4. kv. 2015	4. kv. 2016	01.01.15 - 31.12.15	01.01.16 - 31.12.16		01.01.16 - 31.12.16	01.01.15 - 31.12.15	4. kv. 2016	4. kv. 2015
398	480	625	238	Netto forpliktelse IB	263	674	518	437
-23	-131	-187	62	Aktuarielle forpliktelser og tap ført i utvidet resultat	62	-200	-143	-28
19	3	88	22	Netto pensjonskostnad	23	95	2	23
0	0	-66	0	Foretakets tilskudd	0	-71	0	-1
0	0	0	36	Overføring fra premiefond til innskuddsfond	38	0	0	0
-3	-1	-9	-7	Utbetalinger over drift	-8	-9	1	-5
-153		-213	0	Avkorting ført mot resultatet	0	-226	0	-163
238	351	238	351	Netto pensjonsforpliktelse UB	378	263	378	263

Note 15 Salg av utlån

SpareBank 1 SR-Bank og øvrige eiere i SpareBank 1-alliansen inngikk i tredje kvartal 2010 avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner utstedt av foretaket begrenset til en samlet verdi av tolv måneders forfall. Hver eier hefter prinsippalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for SpareBank 1 SR-Bank.

SpareBank1 SR-Bank har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. For mer informasjon om regnskapsmessige behandlingen av avtalene, se note 2 og note 9 i årsregnskapet for 2015.

Sparebank 1 SR-Bank har også inngått avtale om salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom fra datterselskapet SpareBank 1 SR-Bank til SR-Boligkreditt. Slike utlån fraregnes i morbankens balanse, men inngår i konsernregnskapet, se note 2 i årsregnskapet for 2015.

Note 16 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evne til å finansiere økning i eiendeler. Bankens rammeverk for styring av likviditetsrisiko skal gjenspeile bankens konservative risikoprofil. Styret har vedtatt interne rammer slik at banken har en mest mulig balansert forfallsstruktur på sine innlån. Det foretas stresstesting på ulike løpetider for bankspesifikk krise og systemkrise og kombinasjon av disse, samt at det er etablert en beredskapsplan for håndtering av likviditetsrisiko. Gjennomsnittlig restløpetid på porteføljen av senior obligasjonsinnlån og OMF var 3,3 år ved utgangen av 4. kvartal 2016. Samlet LCR var 174 prosent ved utgangen av 4. kvartal og gjennomsnittlig samlet LCR var 139 prosent i kvartalet. LCR i norske kroner og euro var henholdsvis 84 og 876 prosent ved utgangen av kvartalet.

Note 17 Opplysning om virkelig verdi

Konsern

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser)

Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke-observerbare forutsetninger)

Virkelig verdi 31.12.2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler				
Netto utlån kunder			9.336	9.336
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	13.343	5.490		18.833
Finansielle derivater		4.315		4.315
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	266	133	197	596
Virksomhet som skal selges			22	22
Gjeld				
Finansielle derivater		2.515		2.515

Ingen overføring mellom nivå 1 og 2

Fortsettelse note 17 Opplysning om virkelig verdi

Virkelig verdi 31.12.2015	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler				
Netto utlån kunder			10.565	10.565
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	15.109	4.424		19.533
Finansielle derivater		6.135		6.135
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	186	18	236	440
Virksomhet som skal selges			168	168
Gjeld				
Finansielle derivater		2.786		2.786

Ingen overføring mellom nivå 1 og 2

Beholdningsendring i regnskapsåret på eiendeler verdsatt etter annet enn observerbare markedsdata

Konsern	Utlån til kunder	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	Virksomhet som skal selges
Saldo 1.1.	10.565	236	168
Tilgang	476	30	0
Avgang	-1.498	-8	-146
Overført fra eller til verdsettelse etter priser i aktivt marked eller observerbare markedsdata			0
Verdiendring ¹⁾	-207	-61	0
Saldo 31.12.	9.336	197	22
Nominell verdi /kostpris	9.123	204	29
Virkelig verdi justering	213	-7	-7
Saldo 31.12.	9.336	197	22

I 2. kvartal 2016 har Sparebanken Hedmark gjennomført kjøpet av Bank 1 Oslo Akershus. For SpareBank 1 SR-Bank betyr dette at den tidligere eierposten i Bank 1 Oslo Akershus er realisert med oppgjør i egenkapitalbevis i Sparebanken Hedmark. Analyse miljøet i SpareBank 1 Gruppen har gjort en verddivurdering av Sparebanken Hedmark. Verddivurderingen er basert på en kombinasjon av 2 metoder; multipliserings og dividendediskonteringsmodellen. Verdifastsettelsen brukes av alle SpareBank 1 bankene med eierpost i Sparebanken Hedmark.

SpareBank 1 SR-Bank er medlem i Visa Norge FLI. Visa Norge FLI er som gruppe medlem i Visa Europe også aksjonær i Visa Europe Ltd. I november 2015 ble det offentliggjort en avtale om salg av Visa Europe Ltd til Visa Inc. Transaksjonen vil øke egenkapitalen i Visa Norge IFS betydelig. Eierinteressene som SpareBank 1 SR-Bank har i Visa Norge IFS er vurdert å være en finansiell eiendel i kategorien tilgjengelig for salg (AFS investering) og skal da regnskapsføres til virkelig verdi så lenge virkelig verdi kan måles pålitelig. Vederlaget består av aksjer i Visa Inc, et kontantvederlag og et utsatt kontantvederlag. Det ble pr 31.12.2015 estimert en verdi på aksjene som medførte en inntekt i utvidet resultat (OCI) på 95 mill kroner. I 2. kvartal 2016 har SpareBank 1 SR-Bank mottatt kontantvederlaget. Dette ble på 94 mill kr mot beregnet 72 mill kr ved årsslutt 2015. Kontantvederlaget blir ført via resultatet som utbytte i 2. kvartal 2016. SpareBank 1 SR-Bank har fortsatt en eierpost knyttet til utsatt kontantvederlag samt aksjer i Visa Norge på totalt 34 mill kroner. Denne posten er ført via utvidet resultat og får først resultat effekt ved realisasjon.

Andre eierandeler er vurdert ved ulike metoder som siste kjente transaksjonskurs, resultat pr aksje, utbytte pr aksje, EBITDA og neddiskonterte kontantstrømmer.

Verdsettelsen av fastrentelånene er basert på avtalt rente med kunden. Utlånene diskonteres med gjeldene rentekurve hensyntatt ett markedspåslag, som er justert for fortjenestemargin. Gjennomført sensitivitetsanalyse indikerer at en økning i diskonteringsrenten på 10 basispunkter ville medført en negativ resultat effekt på 26 mill kroner.

¹⁾ Verdiendringer er resultatført under netto inntekter fra finansielle instrumenter

Fortsettelse note 17 Opplysning om virkelig verdi

Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost

	Balansført verdi	Virkelig verdi
Konsern	31.12.2016	31.12.2016
Eiendeler		
Kontanter og fordringer på sentralbanken	1.079	1.079
Utlån til og fordringer til kredittinstitusjoner	4.334	4.334
Utlån til kunder ¹⁾	147.036	147.036
Sertifikater og obligasjoner holdes til forfall	2.191	2.204
Sum eiendeler til amortisert kost	154.640	154.653
Gjeld		
Gjeld til kredittinstitusjoner	2.675	2.675
Innskudd fra kunder ¹⁾	85.914	85.914
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	79.183	79.710
Ansvarlig lånekapital	2.646	2.668
Sum gjeld til amortisert kost	170.418	170.967

¹⁾ For utlån og innskudd til kunder til amortisert kost, utgjør bokført verdi beste estimat på virkelig verdi.

Note 18 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært registrert vesentlige hendelser etter 31.12.2016 som påvirker det avlagte delårsregnskapet.

Resultat fra kvartalsregnskapene

SpareBank 1 SR-Bank konsern (i mill kroner)	4. kv. 2016	3. kv. 2016	2. kv. 2016	1. kv. 2016	4. kv. 2015	3. kv. 2015	2. kv. 2015	1. kv. 2015	4. kv. 2014
Renteinntekter	1.400	1.384	1.379	1.400	1.408	1.431	1.436	1.477	1.588
Rentekostnader	667	655	668	702	730	782	797	850	933
Netto renteinntekter	733	729	711	698	678	649	639	627	655
Provisjonsinntekter	372	365	405	369	388	372	418	427	423
Provisjonskostnader	18	18	17	19	17	21	20	20	19
Andre driftsinntekter	1	0	1	2	1	2	1	1	1
Netto provisjons- og andre inntekter	355	347	389	352	372	353	399	408	405
Utbytte	5	0	97	8	1	1	8	7	1
Inntekter av eierinteresser	78	90	112	104	110	78	101	133	138
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	56	141	-4	-33	-124	-67	-15	71	-23
Netto inntekter fra finansielle investeringer	139	231	205	79	-13	12	94	211	116
Sum netto inntekter	1.227	1.307	1.305	1.129	1.037	1.014	1.132	1.246	1.176
Personalkostnader	293	282	296	295	114	221	300	310	308
Administrasjonskostnader	133	115	114	102	125	114	122	119	128
Andre driftskostnader	114	89	104	95	129	94	114	101	94
Sum driftskostnader	540	486	514	492	368	429	536	530	530
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	687	821	791	637	669	585	596	716	646
Nedskrivninger på utlån og garantier	162	161	305	150	192	96	44	88	93
Driftsresultat før skatt	525	660	486	487	477	489	552	628	553
Skattekostnad	96	126	80	101	35	112	121	132	105
Resultat etter skatt	429	534	406	386	442	377	431	496	448

Lønnsomhet

Egenkapitalavkastning pr kvartal ¹⁾	9,5 %	12,2 %	9,4 %	9,0 %	10,6 %	9,3 %	10,8 %	12,7 %	11,7 %
Kostnadsprosent ²⁾	44,0 %	37,2 %	39,4 %	43,6 %	35,5 %	42,3 %	47,3 %	42,5 %	45,1 %
Gjennomsnittlig rentemargin ³⁾	1,50 %	1,48 %	1,48 %	1,44 %	1,40 %	1,39 %	1,44 %	1,45 %	1,51 %

Balansetall fra kvartalsregnskapene

Brutto utlån til kunder	157.638	157.352	156.738	155.172	155.190	151.911	150.245	144.686	141.620
Brutto utlån til kunder inkludert SB1 Boligkreditt og Næringskreditt	182.332	183.042	183.438	183.939	183.896	182.940	181.440	178.750	174.492
Utlånsvekst (brutto) siste 12 mnd ⁴⁾	1,6 %	3,6 %	4,3 %	7,2 %	9,6 %	10,6 %	11,0 %	18,9 %	17,7 %
Utlånsvekst inkludert SB1 Boligkreditt og Næringskreditt	-0,9 %	0,1 %	1,1 %	2,9 %	5,4 %	7,4 %	7,6 %	7,3 %	4,7 %
Innskudd fra kunder	85.914	87.240	89.633	87.023	89.444	88.980	90.788	85.984	81.489
Innskuddsvekst siste 12 mnd	-3,9 %	-2,0 %	-1,3 %	1,2 %	9,8 %	9,5 %	11,1 %	15,5 %	13,7 %
Forvaltningskapital	193.408	193.219	196.763	194.763	192.049	191.500	181.889	176.913	174.926
Kvartalets gjennomsnittlige forvaltningskapital	194.963	195.489	192.792	194.300	192.315	185.459	177.861	175.938	172.179

Nedskrivninger på utlån og mislighold

Nedskrivning i prosent av utlån ⁵⁾	0,41 %	0,41 %	0,78 %	0,39 %	0,50 %	0,25 %	0,12 %	0,25 %	0,27 %
Nedskrivning i prosent av utlån, inkludert utlån SB1 Bolig- og Næringskreditt	0,35 %	0,35 %	0,66 %	0,33 %	0,42 %	0,21 %	0,10 %	0,20 %	0,22 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,68 %	0,73 %	0,56 %	0,49 %	0,55 %	0,23 %	0,27 %	0,31 %	0,30 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån, inkludert utlån SB1 Bolig- og Næringskreditt	0,59 %	0,63 %	0,48 %	0,41 %	0,46 %	0,19 %	0,22 %	0,25 %	0,25 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,72 %	0,64 %	0,78 %	0,61 %	0,35 %	0,45 %	0,48 %	0,50 %	0,36 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån, inkludert utlån SB1 Bolig- og Næringskreditt	0,62 %	0,55 %	0,67 %	0,51 %	0,30 %	0,37 %	0,40 %	0,41 %	0,29 %

Se neste side for definisjoner av utvalgte nøkkeltall

Fortsettelse Resultat fra kvartalsregnskapene

	4. kv. 2016	3. kv. 2016	2. kv. 2016	1. kv. 2016	4. kv. 2015	3. kv. 2015	2. kv. 2015	1. kv. 2015	4. kv. 2014
Soliditet									
Ren kjernekapitaldekning	14,7 %	13,8 %	13,5 %	13,4 %	13,3 %	12,2 %	12,3 %	12,1 %	11,5 %
Kjernekapitaldekning	15,6 %	14,7 %	14,4 %	14,3 %	14,2 %	13,1 %	13,1 %	12,9 %	12,3 %
Kapitaldekning	17,5 %	17,1 %	16,8 %	16,8 %	16,7 %	15,2 %	15,3 %	15,2 %	14,5 %
Kjernekapital	18.227	17.552	17.266	16.955	16.882	16.063	15.771	15.206	14.828
Netto ansvarlig kapital	20.443	20.386	20.139	19.853	19.933	18.635	18.403	17.838	17.465
Risikovektet balanse	116.651	119.118	119.705	118.527	119.124	122.380	120.363	117.589	120.189
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,3 %	6,7 %	6,4 %	6,4 %	6,3 %	5,9 %	6,3 %	6,1 %	6,1 %
Likviditet									
Likviditetsdekning (LCR) ⁶⁾	174 %	123 %	173 %	130 %	128 %	164 %	111 %	113 %	94 %
Innskuddsdekning	54,5 %	55,4 %	57,2 %	56,1 %	57,6 %	58,6 %	60,4 %	59,4 %	57,5 %
SpareBank 1 SR-Bank aksjen									
Børskurs ved utgangen av kvartalet	60,75	45,60	41,20	40,60	39,30	42,40	52,25	56,25	52,50
Børsverdi (millioner kroner)	15.537	11.662	10.537	10.383	10.051	10.844	13.363	14.386	13.427
Antall utstedet aksjer, mill	255,75	255,75	255,75	255,75	255,75	255,75	255,75	255,75	255,75
Bokført egenkapital pr aksje (inkludert utbytte)	71,54	69,36	67,16	67,68	66,14	64,02	62,56	62,40	60,28
Resultat pr aksje, i kr	1,68	2,09	1,59	1,51	1,73	1,47	1,69	1,94	1,75
Pris / Resultat pr aksje	9,04	5,45	6,48	6,72	5,68	7,21	7,73	7,25	7,50
Pris / Bokført egenkapital	0,85	0,66	0,61	0,60	0,59	0,66	0,84	0,90	0,87
Annualisert omsetningshastighet i kvartalet ⁷⁾	12,9 %	3,1 %	2,5 %	4,6 %	3,4 %	5,1 %	5,6 %	7,4 %	7,7 %
Effektiv avkastning ⁸⁾	33,2 %	10,7 %	5,2 %	3,3 %	-7,3 %	-18,9 %	-3,6 %	7,1 %	-13,9 %

Definisjoner nøkkeltall

- ¹⁾ Ordinært resultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital
- ²⁾ Sum driftskostnader i prosent av sum driftsinntekter
- ³⁾ Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital
- ⁴⁾ Høy utlånsvekst i 2014 og 2015 skyldes tilbakekjøp av lån fra SpareBank 1 Boligkreditt AS
- ⁵⁾ Nedskrivning på utlån i prosent av gjennomsnittlig brutto utlån, annualisert
- ⁶⁾ Likvide aktiva dividert på netto likviditetsutgang i et 30 dagers alvorlig stressscenario
- ⁷⁾ Annualisert omsetning av aksjen i perioden, målt i prosent av antall utestående aksjer
- ⁸⁾ Prosentvis endring i børskurs siste periode, inkludert utbetalt aksjeutbytte

Kontaktinformasjon

Adresse

Bjergsted Terrasse 1
Postboks 250
4066 Stavanger

Tel. +47 915 02002

www.sr-bank.no

Konsernledelse

Arne Austreid, CEO
Tel. +47 900 77 334
E-post. arne.austreid@sr-bank.no

Inge Reinertsen, CFO
Tel. +47 909 95 033
E-post. inge.reinertsen@sr-bank.no

Investor Relations

Stian Helgøy, Investor Relations
Tel. +47 906 52 173
E-post. stian.helgoy@sr-bank.no

Finanskalenderen 2017

Foreløpig årsresultat 2016	Onsdag 8. februar
Generalforsamling	Torsdag 20. april
Eks utbytte	Fredag 21. april
Utbetaling av utbytte	Fredag 28. april
1. kvartal 2017	Torsdag 27. april
2. kvartal 2017	Onsdag 9. august
3. kvartal 2017	Fredag 27. oktober